

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA ZA 2013. GODINU

Podgorica, april 2014.

SADRŽAJ

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:	3
1.OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA	5
1.1.Fond za zaštitu depozita	5
1.2.Članice Fonda za zaštitu depozita.....	5
2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA	6
2.1. Ukupni depoziti	6
2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita.....	7
2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	9
2.4. Garantovani depoziti	11
3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA	14
4. AKTIVNOSTI FONDA U 2013. GODINI	16
4.1 Opšte napomene.....	16
4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2013. godini.....	18
4.3. Normativno-pravni poslovi	18
4.4. Rad Upravnog odbora.....	19
4.5. Ljudski resursi	19
4.6. Međunarodna saradnja	19
5.FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA U 2013. GODINI	21
5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31.12.2013. godine.....	21
5.2. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	23
5.3. Iskaz o promjenama na kapitalu.....	24
6.CILJEVI I ZADACI FONDA U 2014. GODINI	25
7.DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA IZVJEŠTAJNOG PERIODA	25

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:

ANO	Agencija za nadzor osiguranja
CBCG	Centralna banka Crne Gore
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EFDI	Evropska asocijacija fondova za zaštitu depozita
EK	Evropska komisija
EU	Evropska unija
Fond	Fond za zaštitu depozita
IADI	Svjetska asocijacija fondova za zaštitu depozita
KHOV	Komisija za hartije od vrijednosti
MF	Ministarsvo finansija
MMF	Medjunarodni monetarni fond
SB	Svjetska banka
UO	Upravni odbor
Zakon	Zakon o zaštiti depozita

Uprkos činjenici da su posljednje dvije godine jedne od težih za ekonomski sistem Crne Gore od izbijanja globalne krize u toku 2012. i 2013. godine značajno je poboljšan poslovni ambijent u Crnoj Gori.

Otpočinjanje pregovora sa Evropskom unijom u toku 2013. godine je svakako jedan od najvećih uspjeha ekonomske politike Crne Gore. U toku 2013. godine ostvaren je značajan ekonomski rast u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Nakon povlačenja depozita u prvoj godini krize, depoziti stanovništva i privrede konstantno rastu i na kraju 2013. godine iznose 2,1 milijardu eura, što pokazuje da se povjerenje u bankarski sistem Crne Gore u potpunosti vratilo. Povratku povjerenja u bankarski sistem, između ostalog, doprinijele su i aktivnosti Fonda za zaštitu depozita, koje su bile usmjerene na upoznavanje deponenata i potencijalnih deponenata sa sistemom zaštite depozita. Podizanjem nivoa zaštite depozita od 01.01.2013. godine na 50.000 € dodatno je osnaženo povjerenje u bankarski sistem.

Situacija u bankarskom sistemu je stabilna, iako su i dalje izraženi pojedini rizici, što nam govori da posebna pažnja treba biti posvećena očuvanju finansijske stabilnosti, na kojoj zajednički moraju raditi Centralna banka Crne Gore, Ministarstvo finansija, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za nadzor osiguranja i Fond za zaštitu depozita.

Bankarski sektor je pokazao adekvatan stepen otpornosti na produženi uticaj krize i iskazao relativno stabilno poslovanje tokom 2013. godine, uz kontinuiran rast likvidnih sredstava i depozita. Naime, restriktivna kreditna politika banaka odrazila se na povećanje novčanih sredstava i generalno opšteg nivoa likvidnosti.

Najveća ranjivost bankarskog sektora u 2013. godini je i dalje prisutan kreditni rizik, evidentiran u visokom nivou nekvalitetnih kredita. Stoga je neophodno nastaviti aktivnosti za ublažavanje problema nekvalitetnih kredita banaka kroz usvajanje lex specialis Zakona o dobrovoljnom finansijskom restrukturiranju dugova, kojem su punu podršku dali Centralna banka Crne Gore, Ministarstvo finansija i Svjetska banka.

Crnogorski sistem zaštite depozita je u najvećem dijelu usklađen sa osnovnim principima zaštite depozita u EU, pri čemu su aktivnosti Fonda za zaštitu depozita usmjerene na dalju implementaciju međunarodnih standarda za sistem zaštite depozita.

Zajedno sa ostalim učesnicima finansijskog sistema, Fond za zaštitu depozita značajno doprinosi stabilnosti bankarskog i ukupnog finansijskog sistema.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1.1. Fond za zaštitu depozita

Zakonom o zaštiti depozita iz 2003. godine osnovan je Fond za zaštitu depozita, uređen sistem za zaštitu depozita i postavljeni principi poslovanja Fonda. Izmjenama i dopunama Zakona, koje su uslijedile u 2005. godini, izvršena su usklađivanja sa direktivom 94/19 EK. Pojavom velike ekonomske i finansijske krize 2008. godine, javila se potreba za drugačijim regulisanjem zaštite depozita, pa je EK usvojila novu direktivu 2009/14 EK. Crna Gora je reagujući na izazove krize donijela set zakona u julu 2010. godine, a novim Zakonom („Službeni list CG”, br. 44/10) je zaštita depozita u najvećoj mjeri usklađena sa izmijenjenim principima zaštite depozita u skladu sa navedenom direktivom 2009/14 EK.

Misija Fonda jeste da obezbijedi sigurnost uloga (novčanih sredstava) građana i pravnih lica u bankama i da efikasno i brzo isplati garantovane depozite u slučaju pokretanja stečaja u bilo kojoj banci u Crnoj Gori.

Vizija Fonda je stabilan finansijski sistem, zasnovan na sigurnosti građana, pravnih lica i preduzetnika da su njihovi depoziti u banci zaštićeni, čak i ako banka propadne.

U skladu sa Zakonom, Fond je nadležan da:

- vrši isplatu garantovanih depozita u slučaju uvođenja stečaja nad bankom;
- naplaćuje premije od banaka;
- investira sredstva.

Fondom upravlja UO od tri člana.

Članove UO Fonda imenuje Savjet CBCG, s tim što jednog člana imenuje na predlog MF i jednog na predlog Udruženja banaka i finansijskih institucija Crne Gore. U skladu sa Zakonom, UO Fonda održava sjednice najmanje jednom u tri mjeseca.

Direktora Fonda, na osnovu konkursa, imenuje UO Fonda na period od četiri godine i može biti ponovo imenovan. Direktor Fonda predstavlja i zastupa Fond, rukovodi njegovim radom i odgovoran je za zakonitost poslovanja Fonda.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b.b.

Web adresa: www.fzdcg.org i e-mail adresa: ; fzd@t-com.me

1.2. Članice Fonda za zaštitu depozita

U 2013. godini u bankarskom sektoru Crne Gore poslovalo je jedanaest banaka (tri domaće banke i osam banaka sa stranom vlasničkom strukturom). Sve banke su članice Fonda, odnosno, depoziti deponovani u svim bankama su zaštićeni crnogorskim sistemom zaštite depozita u skladu sa Zakonom. Banke su na ime zaštite depozita platile godišnju premiju za 2013. godinu u iznosu od 9.315.124 €.

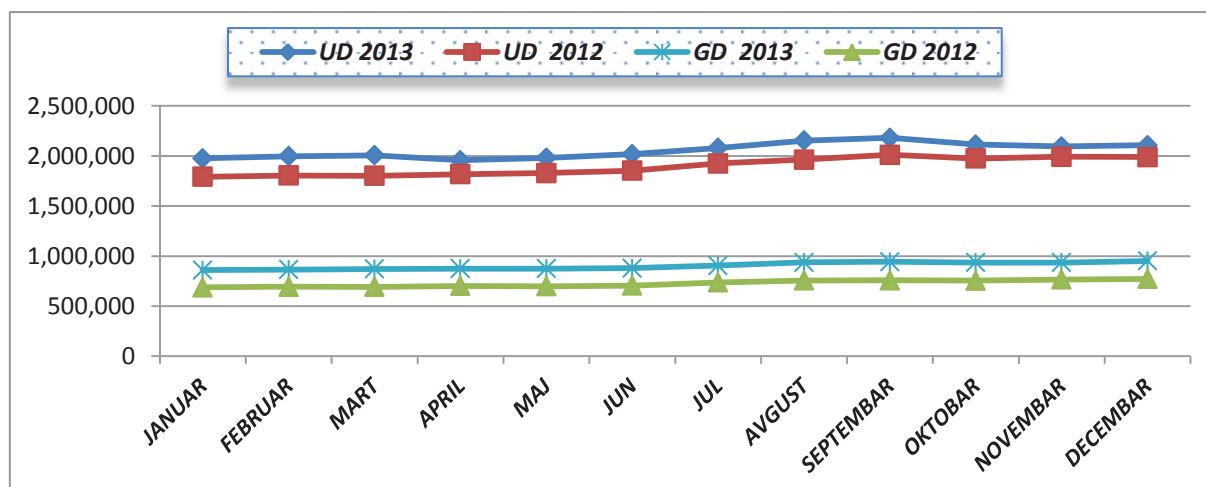
U strukturi ukupnih depozita banaka depoziti fizičkih i pravnih lica obuhvaćeni sistemom zaštite depozita iznose 89,30%.

Grafikon br. 1 pokazuje trend kretanja ukupnih i garantovanih depozita u toku 2012. i 2013. godine. Trend mjesečnog kretanja ukupnih i garantovanih depozita u 2013. godini je u istom periodu približno istog inteziteta kao i u 2012. godini.

Rast ukupnih depozita tokom posmatranog jednogodišnjeg perioda najvećim dijelom je posljedica rasta depozita stanovništva (6,74%) i depozita privrede (5,28%).

Značajnija tendencija rasta ukupnih depozita u trećem kvartalu svake godine uslovljena je rastom prihoda u toku ljetnje turističke sezone i evidentna je od 2006. godine (od kada Fond prati podatke o kretanju depozita).

Grafikon 1. Kretanje ukupnih i garantovanih depozita banaka, u toku 2012.- 2013.godine u 000 €

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA

2.1. Ukupni depoziti

Ukupni depoziti banaka na 31.12.2013. godine iznose 2.107.443.000 €, dok su na 31.12.2012. godine ukupni depoziti banaka iznosili 1.988.652.000 €. U odnosu na kraj prethodne godine ukupni depoziti banaka su povećani za 5,97% (rast ukupnih depozita u 2012. godini iznosio je 8,94%).

Tokom 2013. godine ukupni depoziti su u prva dva kvartala imali male oscilacije. Na kraju prvog kvartala su povećani za 0,86% u odnosu na kraj 2012. godine. Na kraju drugog kvartala su povećani za 0,53% u odnosu na kraj prvog kvartala 2013. godine.

Tendencija rasta depozita, prekinuta je u aprilu (smanjenje od 2,45%) a nakon toga nastavljena je i u trećem kvartalu. Stoga su ukupni depoziti na kraju trećeg kvartala povećani za 8,15% u odnosu na kraj drugog kvartala, da bi se u četvrtom kvartalu smanjili za 3,37% u odnosu na kraj trećeg kvartala posmatrane godine.

Tabela 1. Stanje ukupnih depozita u 2013. godini (u 000 €)

	31.12.2012.	31.03.2013.	30.06.2013.	30.09.2013.	31.12.2013.
UKUPNO	1,988,652	2,005,849	2,016,558	2,180,957	2,107,443

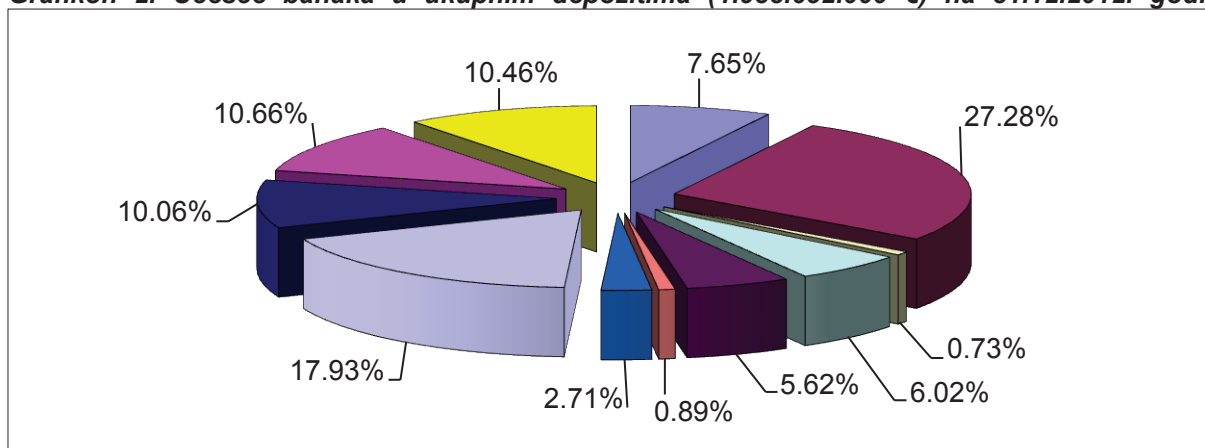
*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Broj deponenata ukupnih depozita na kraju 2013. godine iznosi 893.454 odnosno za 2,41% više u odnosu na kraj 2012. godine (kada je iznosio 872.369). Na dan 31.12.2013. godine dvije banke imaju 41,70%, šest banaka 53,67%, a tri banke 4,63% depozitnog portfolija bankarskog sektora. Na dan 31.12.2012. godine učešće dvije banke je iznosilo 45,21%, šest banaka 50,46% a tri banke 4,33%.

Evidentno je da se procentualno učešće banaka u ukupnim depozitima, iz godine u godinu mijenja, to jest, nastavlja se preraspodjela depozita po bankama u bankarskom sistemu Crne Gore (na kraju 2008. godine dvije banke su imale 60,33%, šest banaka 37,32%, a tri banke 2,35% depozitnog portfolija bankarskog sektora).

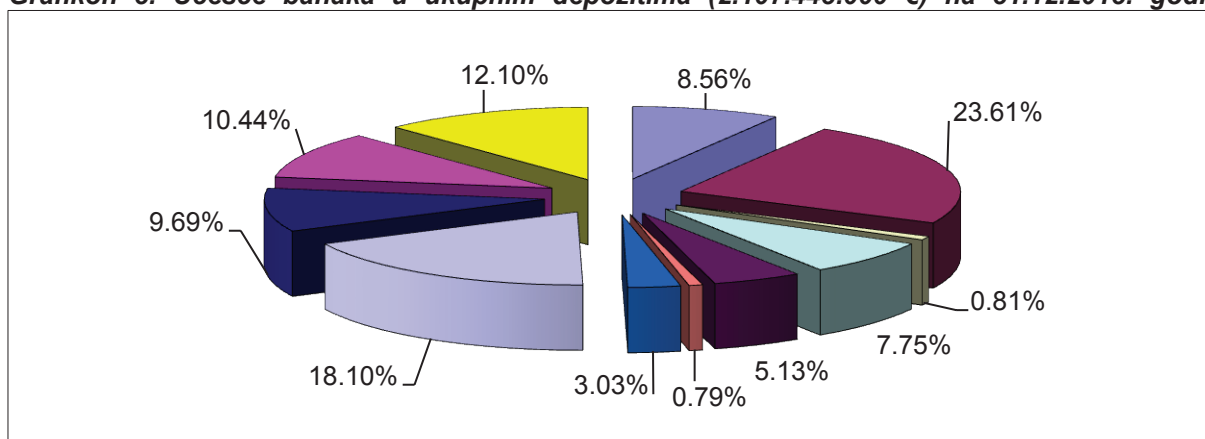
Učešće pojedinih banaka u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2012. godine i na kraju 2013. godine prikazano je u grafikonima 2 i 3.

Grafikon 2. Učešće banaka u ukupnim depozitima (1.988.652.000 €) na 31.12.2012. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafikon 3. Učešće banaka u ukupnim depozitima (2.107.443.000 €) na 31.12.2013. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Dok je na kraju 2012. godine najveća banka po veličini ukupnih depozita imala 27,28% učešća u ukupnim depozitima, na kraju 2013. godine njeno procentualno učešće u ukupnim depozitima smanjeno na 23,61%.

Druga banka po veličini ukupnih depozita je zabilježila neznatno povećanje procentualnog učešća sa 17,93% na 18,10%.

Treća banka po veličini ukupnih depozita je zabilježila povećanje procentualnog učešća sa 10,05% na 12,10%.

Povećanje procenta individualnog učešća banaka u ukupnim depozitima sa 7,65% na 8,56% (za 0,91%) odnosno sa 6,02% na 7,75% (1,7%) evidentno je kod dvije banke, dok su ostale banke ostale na približno istom nivou učešća u ukupnim depozitima na kraju 2013. godine u odnosu na kraj 2012. godine.

2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Depoziti lica koja, u skladu sa članom 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1 i 2 Zakona, nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita, predstavljeni su u tabeli 2, na kraju svakog kvartala u 2013. godini.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na dan 31.12.2013. godine iznose 225.324.000 €, dok su na dan 31.12.2012. godine iznosili 216.774.000 €. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je povećana za 3,94%.

Podaci po kvartalima za 2013. godinu ukazuju na neznatno smanjenje ovih depozita u prvom, drugom i četvrtom kvartalu, a veći rast u trećem kvartalu (8,18%) usled čega su ovi depoziti na kraju 2013. godine povećani za 3,94% u odnosu na kraj 2012. godine.

Broj deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na kraju 2013. godine iznosi 1.943 odnosno za 10,64% više u odnosu na kraj 2012. godine (kada je iznosio 1.756).

Tabela 2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita u 2013. godine (u 000€)

	31.12.2012.	31.03.2013.	30.06.2013.	30.09.2013.	31.12.2013.
	216,774	213,780	211,510	228,816	225,324
UKUPNI DEPOZITI	1,988,652	2,005,849	2,016,558	2,180,957	2,107,443
% UČEŠĆA U UKUPNIM DEPOZITIMA	10.90	10.66	10.49	10.49	10.69

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Na dan 31.12.2013. godine ova kategorija depozita čini 10,69% ukupnih depozita. Učešće ove kategorije depozita u ukupnim depozitima je neznatno izmijenjeno u odnosu na 31.12.2012. godine kada je iznosilo 10,90% ukupnih depozita.

Depoziti državnih organa i organizacija imaju najveće učešće u strukturi depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita (31,05%). Učešće depozita finansijskih institucija u ovoj kategoriji depozita iznosi 13,52%, dok učešće depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja iznosi 21,70% a depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci iznosi 21,16%.

Procentualno povećanje depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita (3,94%) na kraju 2013. godine u odnosu na kraj 2012. godine je posljedica povećanja sljedećih kategorija depozita:

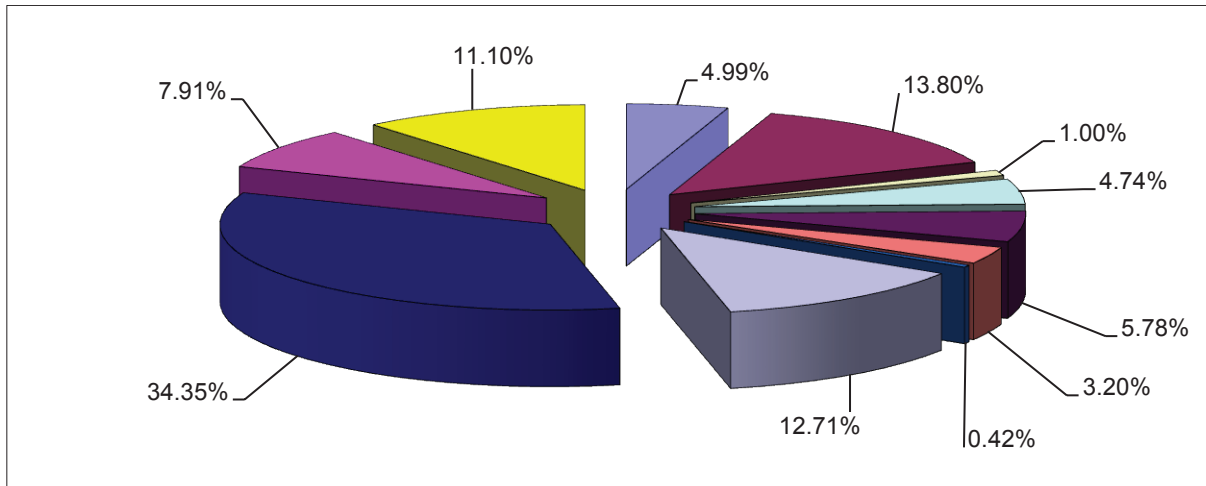
- depoziti lica koja su članovi organa upravljanja banke, lica odgovorna za dnevno poslovanje banke, rukovodioci organizacionih djelova u banci, pravna lica u kojima ova lica imaju direktno ili indirektno vlasništvo 5% ili više kapitala ili glasačkih prava, kao i njihovi bračni drugovi i djeca (povećanje za 29,50% odnosno cca. 2 miliona €);
- depoziti banke, kreditne unije, mikrokreditne finansijske institucije i lica koja obavljaju kreditno-garantne poslove (povećanje za 112% odnosno cca. 16 miliona €);
- depoziti imaoca hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata koje je izdala ili čiju isplatu garantuje banka (povećanje za 39% odnosno cca. 1 milion €).

U navedenom periodu sledeće kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita su zabilježile smanjenja:

- depoziti pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja (smanjenje za 3,79% odnosno cca. 1,9 miliona €);
- depoziti fondova za obavezno zdravstveno, penziono i socijalno osiguranje (smanjenje za 28,92% odnosno cca. 2,4 miliona €);
- depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci (smanjenje za 12,32% odnosno cca. 6,6 miliona €).

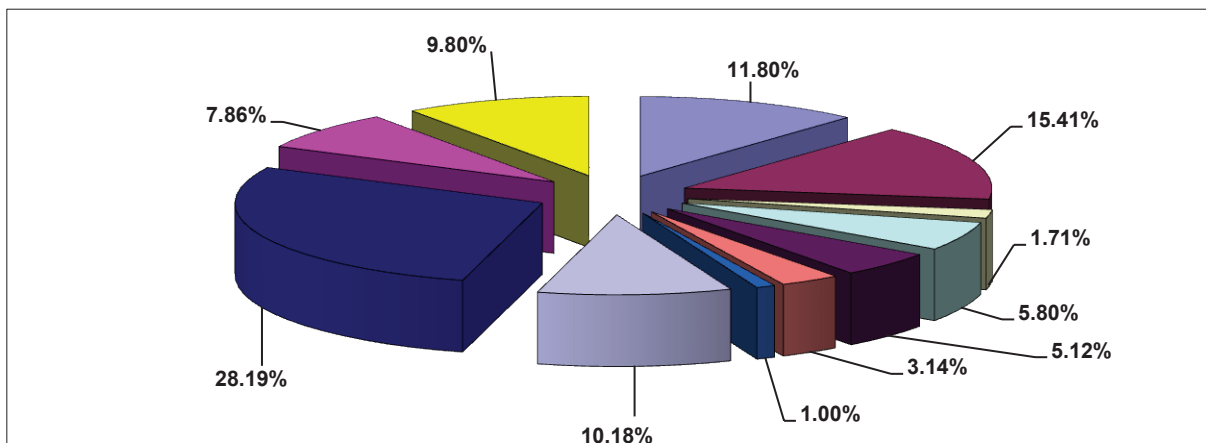
Ostale kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nijesu imale značajnije promjene na kraju ovog izvještajnog perioda u odnosu na prethodni izvještajni period.

Grafikon 4. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31.12.2012. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafikon 5. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31.12.2013. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Iako kretanje kategorije depozita deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nema direktnog uticaja na sistem zaštite depozita, neophodno je pratiti njihova kretanja sa stanovišta odnosa ukupnih i garantovanih depozita za potrebe metodologije za utvrđivanje visine stope za obračun redovne premije.

2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Svi deponenti, čiji depoziti nijesu isključeni u smislu člana 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1 i 2 Zakona, imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (tabela 3).

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odnosno, ukupni depoziti fizičkih i pravnih lica koja se uključuju u sistem zaštite depozita na 31.12.2013. godine iznose 1.882.119.000 €, dok su na 31.12.2012. godine iznosili 1.771.119.000 €. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je povećana za 6,22%.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su povećani u prvom kvartalu 2013. godine za 1,14% u odnosu na zadnji kvartal 2012. godine. U drugom kvartalu 2013. godine ostvareno je takodje povećanje ovih depozita (0,72%) u odnosu na prvi kvartal iste godine. U trećem kvartalu 2013. godine depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su povećani za 8,15% u odnosu na prethodni kvartal iste godine. U četvrtom kvartalu 2013. godine evidentan je njihov pad u odnosu na treći kvartal (3,59%).

Tabela 3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u 000 €)

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica		
	1	2	3	%	%
31.12.2012.	1,771,878	1,140,995	630,883	64.39	35.61
31.03.2013.	1,792,069	1,147,556	644,513	64.04	35.96
30.06.2013.	1,805,048	1,145,595	659,453	63.47	36.53
30.09.2013.	1,952,140	1,199,979	752,161	61.47	38.53
31.12.2013	1,882,119	1,217,919	664,200	64.71	35.29
31.12.13. / 31.12.12. %	6.22	6.74	5.28		
31.12.13. – 31.12.12.	110,240	76,923	33,317		

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita dominiraju depoziti fizičkih lica, čineći ih time i najznačajnijim deponentima crnogorskog bankarskog sistema. Na stanovništvo se odnosi 65% a depoziti pravnih lica čine 35% depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Struktura ovih depozita na kraju 2013. godine nije značajnije promijenjena u odnosu na kraj 2012. godine. Obije kategorije depozita su u posmatranom periodu zabilježile rast (fizička lica 6,74% a pravna lica 5,28%), tako da rast ove kategorije depozita na ukupnom nivou iznosi 6,22%.

Tabela 3.1. Broj deponanata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica		
	1	2	3	%	%
31.12.2012.	870,613	812,925	57,688	93.37	6.63
31.03.2013.	851,088	791,109	59,979	92.95	7.05
30.06.2013.	863,042	803,542	59,500	93.11	6.89
30.09.2013.	873,165	812,533	60,632	93.06	6.94
31.12.2013	891,522	830,329	61,193	93.14	6.86
31.12.13. / 31.12.12. %	2.40	2.14	6.08		
31.12.13. – 31.12.12.	(20,909)	(17,404)	(3,505)		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Ukupan broj deponanata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita u 2013. godini povećao se na 891.522 (870.613 na kraju 2012. godine), odnosno za 2,40%, pri čemu se broj deponanata fizičkih lica povećao za 2,14% a broj deponanata pravnih lica za 6,07%.

Na dan 31.12.2013. godine, 891.522 deponenta ima pravo na isplatu garantovanih depozita. Od ovog broja deponanata njih 105.011 (što je za 4.295 deponanata, ili 4,26%, više u odnosu na 31.12.2012. godine) ima dospelje obaveze prema banci veće od depozita. U tabeli 3.2. kolona 1. dat je broj deponanata koji imaju depozit veći od dospeljih obaveza prema banci, odnosno broj deponanata kojima bi, u slučaju uvođenja stečaja u bankama, Fond izvršio isplatu garantovanih depozita (786.511 deponanata).

Tabela 3.2. Broj deponenata koji imaju depozit¹ veći od dospjelih obaveza prema banci

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	%	%
	1	2	3	2/1	3/1
31.12.2012.	769,897	716,988	52,909	93.13	6.87
31.03.2013.	746,157	693,011	53,146	92.88	7.12
30.06.2013.	752,338	697,651	54,687	92.73	7.27
30.09.2013.	768,695	712,766	55,929	92.72	7.28
31.12.2013	786,511	730,147	56,364	92.83	7.17
31.12.13. / 31.12.12. %	2.15	6.53	1.83		
31.12.13. – 31.12.12.	17,404	3,505	16,614		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Ukupan broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita i istovremeno veći depozit od dospjelih obaveza (broj deponenata garantovanog depozita) na kraju 2013. godine je povećan za 2,15% u odnosu na kraj 2012. godine.

Navedeni podaci ukazuju da porast broja deponenata najvećim dijelom proizilazi iz disperzije rizika, odnosno držanja depozita jednog te istog deponenta kod više banaka (ovo se odnosi kako na fizička tako i na pravna lica).

2.4. Garantovani depoziti

Garantovani depoziti na dan 31.12.2013. godine iznose 952.047.000 €, dok su na dan 31.12.2012. godine iznosili 772.468.000 €. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je povećana za 23,25%.

Usvajanjem novog Zakona i usklađivanjem sa direktivom 2009/14 EK, povećan je nivo zaštite sa 5.000 € na 50.000 € i skraćen rok isplate sa 90 dana na 20 radnih dana. U zadnjem kvartalu 2010. godine i u 2011. godini garantovani depozit iznosio je 20.000 €, a u 2012. godini 35.000 €. Od 01.01.2013. godine garantovani depozit iznosi 50.000 €.

Podizanje nivoa garantovanog depozita sa 35.000 € na 50.000 € od 01.01.2013. godine je uslovalo da su ukupni garantovani depoziti u prvom kvartalu 2013. godine povećani za 12,71% u odnosu na zadnji kvartal 2012. godine. U drugom kvartalu ostvareno je neznatano povećanje ovih depozita (1,06 %) u odnosu na prvi kvartal. U trećem kvartalu 2013. godine garantovani depoziti su povećani za 7,12% u odnosu na prethodni kvartal. U četvrtom kvartalu 2013. godine je nastavljena tendencija rasta garantovanih depozita, tako da su povećani za 1,01% u odnosu na treći kvartal iste godine.

Rast garantovanih depozita na godišnjem nivou od 23,25% (tabela 4) najvećim dijelom je rezultat podizanja nivoa garantovanog depozita. Podizanje nivoa zaštite je uslovalo i povećanje učešća garantovanih depozita u ukupnim depozitima. Na dan 31.12.2012. godine garantovani depoziti učestvovali su 38,84% u ukupnim depozitima a na dan 31.12.2013. godine 45,18% ukupnih depozita.

Tabela 4. Učešće garantovanih depozita u ukupnim depozitima u 2013. godini (u 000 €)

	31.12.2012. GD – 35,000€	31.03.2013. GD – 50,000€	30.06.2013. GD – 50,000€	30.09.2013. GD – 50,000€	31.12.2013. GD – 50,000€
GARANTOVANI DEPOZITI	772,468	870,652	879,865	942,499	952,047
UKUPNI DEPOZITI	1,988,652	2,005,849	2,016,558	2,180,957	2,107,443
UČEŠĆE GD* u UD** %	38.84	43.41	43.63	43.21	45.18

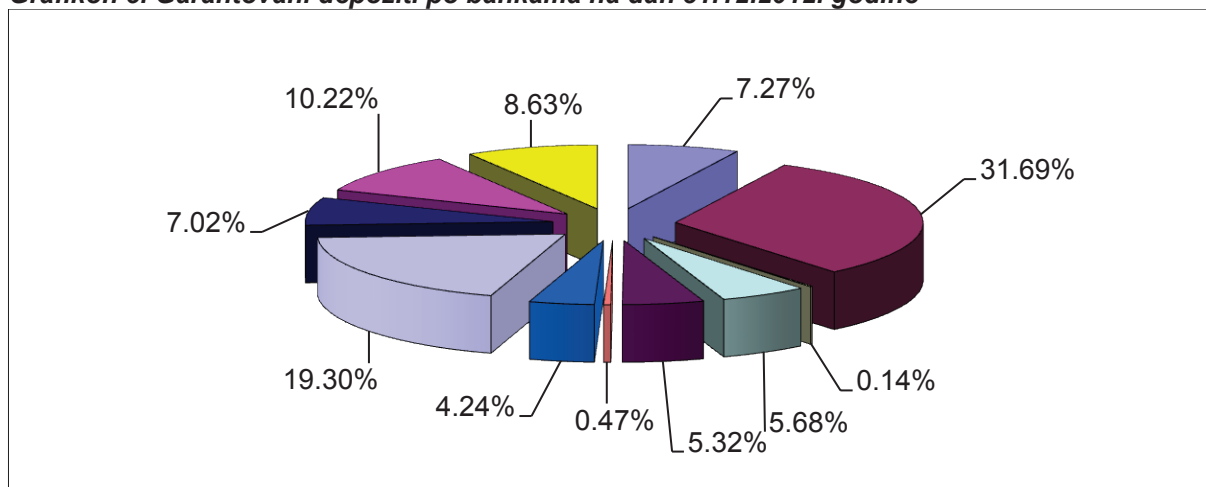
*Izvor: mjesečni izvještaji banaka *Garantovani depoziti GD; **Ukupni depoziti UD

¹Garantovani depozit utvrđuje se pojedinačno za svakog deponenta, na način što se ukupna sredstva deponenta po svim njegovim depozitima na dan nastanka zaštićenog slučaja, uključujući i dospjelu kamatu, umanje za iznos dospjelih obaveza tog deponenta prema banci (otuda razlika u broju deponenata u tabeli 3.2. i tabeli 3.1., jer jedan broj deponenata ima veće dospjele obaveze od depozita).

Na dan 31.12.2013. godine, garantovani depoziti su za 179,6 miliona € veći od garantovanih depozita na dan 31.12.2012. godine.

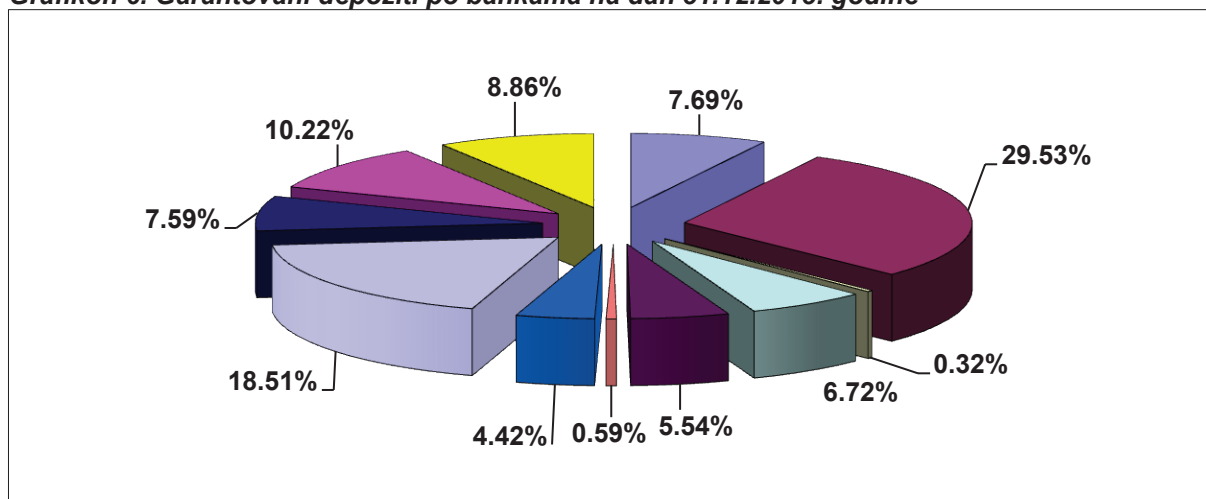
Iako su u toku izvještajnog perioda garantovani depoziti povećani, struktura garantovanih depozita po bankama na kraju 2013. godine nije se značajnije promijenila u odnosu na strukturu na kraju 2012. godine.

Grafikon 5. Garantovani depoziti po bankama na dan 31.12.2012. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafikon 6. Garantovani depoziti po bankama na dan 31.12.2013. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Kod dvije banke se nalazi 48,04% ukupnih garantovanih depozita, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2012. godine, kada se kod ove dvije banke nalazilo 50,99% ukupnih garantovanih depozita.

Kod banke sa najvećim garantovanim depozitima smanjen je procenat njenog učešća u ukupnim garantovanim depozitima sa 31,69% na 29,53%. Kod druge banke po veličini garantovanih depozita procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima je neznatno izmijenjen, sa 19,30% na 18,51% dok je kod treće banke procenat učešća ostao isti (10,22%).

Na kraju izvještajnog perioda dvije banke, kod kojih se nalazi 41,70% ukupnih depozita, imaju 48,04% garantovanih depozita, što je manje u odnosu na kraj 2012. godine, kada su ove dvije banke imale 45,21% ukupnih depozita, a 50,99% garantovanih depozita, što pokazuje pozitivan trend diverzifikacije depozita odnosno disperzije rizika.

Tabela 4.1. Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 €.

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	%	%
	1	2	3	2/1	3/1
31.12.2012. ²	772,468	663,051	109,417	85.84	14.16
31.03.2013.	870,652	746,944	123,708	85.79	14.21
30.06.2013.	879,866	747,210	132,656	84.92	15.08
30.09.2013.	942,499	789,670	152,829	83.78	16.,22
31.12.2013.	952,048	812,294	139,754	85.32	14.68
31.12.13. / 31.12.12. %	23.25	22.51	27.73		
31.12.13. – 31.12.12.	179,580	149,243	30,337		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Na dan 31.12.2013. godine garantovani depoziti su veći za 23,25% (fizičkih lica 22,50%, a pravnih lica 27,72%), u odnosu na 31.12.2012. godine.

Tabela 4.2. Ukupan broj deponenata koji imaju veći depozit od dospjelih obaveza prema banci a imaju pravo na isplatu i broj deponenata koji imaju garantovani depozit manji ili jednak 50.000 €

UKUPAN BROJ DEPONENTATA KOJI IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANIH DEPOZITA (NAKON ODUZIMANJA DOSPJELIH OBAVEZA)				BROJ DEPONENTATA ČIJI JE DEPOZIT MANJI ILI JEDNAK IZNOSU GARANTOVANOG DEPOZITA OD 50,000 €					
	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	%	%	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
-							= 4/1	= 5/2	= 6/3
31.12.12	769,897	716,988	52,909	762,618	711,108	51,510	99.05	99.18	97.36
31.03.13	746,157	693,011	53,146	741,113	688,987	52,126	99.32	99.42	98.08
30.06.13	752,338	697,651	54,687	747,196	693,582	53,614	99.32	99.42	98.04
30.09.13	768,695	712,766	55,929	763,082	708,470	54,612	99.27	99.40	97.65
31.12.13	786,511	730,147	56,364	781,001	725,788	55,213	99.30	99.40	97.96

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 € na kraju 2013. godine iznosi 781.001 (725.788 fizičkih lica – 99.40% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu, 55.213 pravnih lica – 97.96% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu), što čini 99,30% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu. Na njih se odnosi 36,41% ukupnih depozita deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza.

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit veći od 50.000 € iznosi 5.510, od čega 4.359 fizičkih lica (ili 0.59% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu) i 1.151 pravnih lica (ili 2.04% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu), što čini 0,70% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita a istovremeno imaju depozit veći od dospjelih obaveza prema banci. Na njih se odnosi 63,59% depozita deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza (tabela 4.3.).

Ukupni depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31.12.2013. godine iznose 1.206.298.737 €, od čega se 812.293.555 € ili 67,34% odnosi na garantovane depozite ≤ 50.000 €.

² Ukupan iznos garantovanih depozita na 31.12.2012. godine je za nivo zaštite do 35.000 €. S obzirom da je od 01.01.2013. godine nivo zaštite 50.000 € iznosi ukupnih garantovanih depozita po kvartalima u toku 2013. godine su iskazani za garantovani depozit do 50.000 €.

Ukupni depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31.12.2013. godine iznose 651.698.589 €, od čega se 139.753.758 € ili 21,44%, odnosi na garantovane depozite ≤ 50.000 €.

Ukupni depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31.12.2013. godine iznose 1.857.997.326 €, od čega se 952.047.313 € ili 51,24% odnosi na garantovane depozite ≤ 50.000 €.

Tabela 4.3. Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 €.

ZBIRNO							
	Stanje na dan: 31.12.2013.	Iznos (u €)	Broj deponenata	Dospjele obaveze	Saldo	Broj deponenata koji imaju garantovani depozit	% pokriva broja deponenata koji imaju GD ≤ 50.000
	depoziti	A	B	C	D	E	
I	Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (pravna i fizička = 1 + 3)	1,882,118,830	891,522	343,988,835	1,857,997,326	786,511	
1	Depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1,217,918,521	830,329	156,009,028	1,206,298,737	730,147	
1a	depoziti fizičkih lica ≤50.000€	603,796,618	825,921	154,288,960	594,343,555	725,788	99.40%
1b	depoziti fizičkih lica >50.000 ≤100.000€	183,022,709	2,776	360,468	182,908,415	2,747	
1c	depoziti fizičkih lica >100.000€	431,099,194	1,632	998,259	429,046,767	1,612	
2	GARANTOVANI DEPOZITI FIZIČKIH LICA				812,293,555	730,147	
3	Depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	664,200,309	61,193	187,979,807	651,698,589	56,364	
3a	depoziti pravnih lica ≤50.000€	86,547,375	59,910	142,622,194	82,203,758	55,213	97.96%
3b	depoziti pravnih lica >50.000 ≤100.000€	39,061,442	544	8,554,231	38,231,799	493	
3c	depoziti pravnih lica >100.000€	538,591,493	739	36,803,382	531,263,032	658	
4	GARANTOVANI DEPOZITI PRAVNIH LICA				139,753,758	56,364	
5	GARANTOVANI DEPOZITI (2+4)				952,047,313	786,511	99.30%

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Prosječan iznos garantovanog depozita na dan 31.12.2013.godine **iznosi 1.210 €**, odnosno, 20,68% više od prosječnog garantovanog depozita na dan 31.12.2012. godine (1.003 €).

Prosječan iznos garantovanog depozita pravnih lica na dan 31.12.2013. godine **iznosi 2.479 €**, odnosno, 19,90% više od prosječnog garantovanog depozita pravnih lica na dan 31.12.2012. godine (2.068 €).

Prosječan iznos garantovanog depozita fizičkih lica na dan 31.12.2013. godine **iznosi 1.113 €**, odnosno, 20,27% više od prosječnog garantovanog depozita fizičkih lica na dan 31.12.2012. godine (925 €).

3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA

Ukupna izloženost Fonda prema bankama predstavlja se koeficijentom pokrivenosti (Coverage ratio), odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda za slučaj hipotetičkog stečaja u svim bankama.

Sredstva Fonda na 31.12.2013. godine iznosila su 45.774.724 €, dok su garantovani depoziti na 31.12.2013. godine iznosili 952.047.313 €.

Koeficijent pokrivenosti (Coverage ratio) je međunarodno priznat koeficijent za mjerenje i iskazivanje stepena pokrivenosti garantovanih depozita. Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na ukupnom nivou na 31.12.2013. godine iznosi 4,81% (za garantovani depozit ≤ 50.000 €), dok je u prethodnoj godini pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosila 4,72% (za garantovani depozit ≤ 35.000 €).

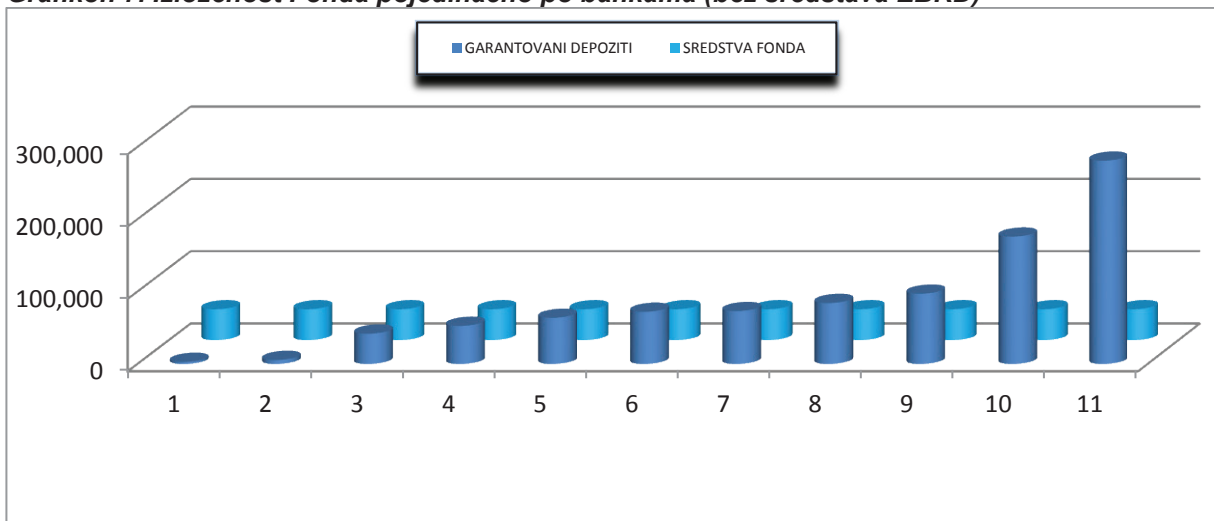
Izloženost Fonda prema pojedinim bankama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine banke – pokrivenost garantovanih depozita po bankama) na dan 31.12.2013. godine dat je u tabeli 5 i grafikonu 7.

Tabela 5. Procenat pokrivenosti garantovanih depozita sa sredstvima Fonda (u 000 €)

BANKE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	procenat pokrivača (%)	SREDSTVA FONDA SA SREDSTVIMA EBRD	procenat pokrivača ³ (%)	Nedostajuća sredstva	Nedostajuća sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8
			3/2		5/2	3 - 2	5 - 2
1	3,019	45,774	1516.15	75,774	2509.82	-	-
2	5,660	45,774	808.79	75,774	1338.86	-	-
3	42,048	45,774	108.86	75,774	180.21	-	-
4	52,773	45,774	86.74	75,774	143.59	-6,999	-
5	63,988	45,774	71.54	75,774	118.42	-18,214	-
6	72,236	45,774	63.37	75,774	104.90	-26,462	-
7	73,230	45,774	62.51	75,774	103.47	-27,456	-
8	84,385	45,774	54.24	75,774	89.80	-38,611	-8,611
9	97,321	45,774	47.03	75,774	77.86	-51,547	-21,547
10	176,231	45,774	25.97	75,774	43.00	-130,457	-100,457
11	281,157	45,774	16.28	75,774	26.95	-235,383	-205,383
UKUPNO	952,047	45,774	4.81	75,774	7.96		

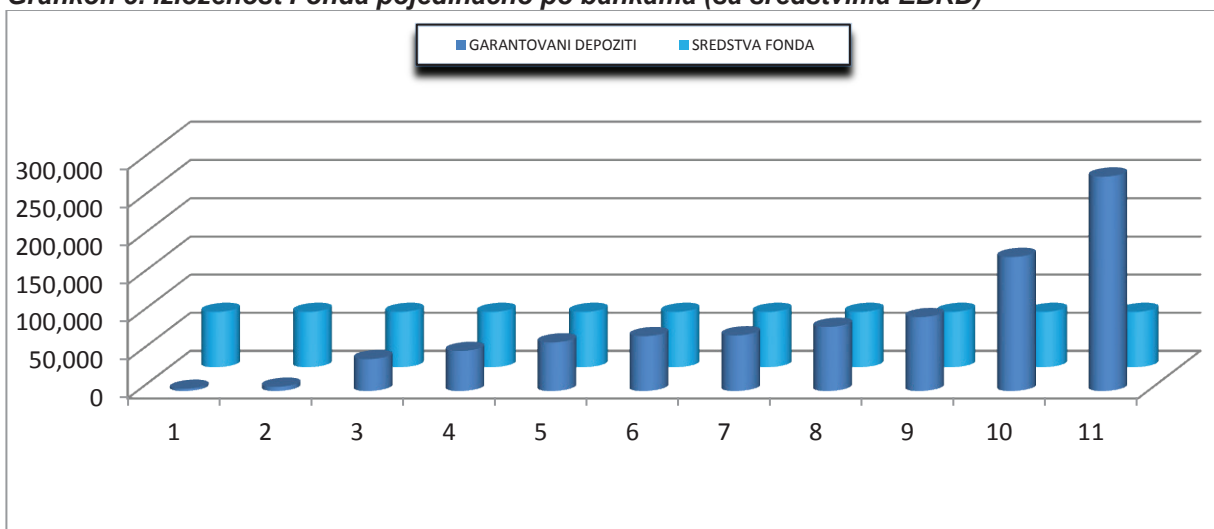
*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

Grafikon 7. Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (bez sredstava EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

Grafikon 8. Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (sa sredstvima EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

³ Uračunata sredstva Fonda sa donacijom i kreditom od 30,0 miliona € od EBRD

U slučaju uvođenja stečajnog postupka u jednoj od 8 banaka, sredstva Fonda (na kraju izvještajnog perioda 45,7 miliona €) i sredstva obezbijedena kroz Ugovor o kreditu sa EBRD (30 miliona €) bila bi dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente kod bilo koje od 8 banaka (predstavljeno u grafikonu br.8).

U slučaju uvođenja stečaja u jednoj od tri najveće banke nedostajala bi sredstva u iznosu od 205 miliona € za najveću banku, 100 miliona € za drugu banku, odnosno, 21 milion € za treću banku (tabela 5). Zbog povećanja visine garantovanog depozita iznosi nedostajućih sredstva na kraju 2013. godine su veći od nedostajućih sredstva na kraju 2012. godine (za 27 miliona kod najveće banke, odnosno 18 miliona € za drugu i 9 miliona € za treću banku).

Fond bi nedostajuća sredstva obezbijedio iz dodatnih izvora na jedan od načina predviđen Zakonom (naplatom vanredne premije; uzimanjem pozajmice iz budžeta Crne Gore; uzimanjem kredita od stranih banaka i finansijskih institucija i izdavanjem hartija od vrijednosti, ili kombinacijom dva ili više navedenih mogućih izvora).

Na kraju 2013. godine garantovani depoziti kod 11 banaka u sistemu iznose 952.047.313 €, a sredstva Fonda 45.774.724 €. Koeficijent pokrića garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosi 4,81%. U skladu sa Zakonom ciljani nivo pokrića je 10% garantovanih depozita. Kada sredstva Fonda (bez donacija i kredita) dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, UO Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno o privremenom obustavljanju naplate redovne premije

Fond je 2010. godine sa EBRD zaključio Ugovor o kreditu, kojim se za potrebe isplate garantovanih depozita može koristiti 30.000.000 € sredstava EBRD u narednih sedam godina. Sa ovim sredstvima koja, kroz Ugovor o „Stand-by“ aranžmanu, EBRD stavlja na raspolaganje Fondu (samo u slučaju nastanka stečaja u nekoj od banaka), koeficijent pokrića iznosi 7,96% (Tabela 6.).

Tabela 6. Koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita u sistemu

Garantovani depoziti 31.12.13.	Sredstva Fonda 31.12.13.	% pokrivenosti garantovanih depozita
1	2	2/1
952,047,313	45,774,724 ⁴	4.81 %
952,047,313	75,774,724 ⁵	7.96 %

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

4. AKTIVNOSTI FONDA U 2013. GODINI

4.1 Opšte napomene

Programom rada Fonda za 2013. godinu, sačinjen na bazi aktivnosti u 2012. godini koje su proizašle iz redovnih obaveza i implementacije novog Zakona, uspostavljeni su zadaci Fonda za 2013. godinu.

Osnovne aktivnosti Fonda su se odnosile na obaveze iz redovnog poslovanja, obaveze vezane za uskladjivanje principa osiguranja depozita sa važećim evropskim principima i obaveze prema EBRD shodno Ugovoru o kreditu sa ciljem ostvarenja utvrđenih prioriteta:

- Revizija postojeće interne regulative u skladu sa članom 47 Zakona.
- Unapređivanje kapaciteta Fonda u smislu:
 - a) Nadogradnja postojećeg softverskog programa za obradu informacija (softver za isplatu garantovanih depozita);
 - b) Edukacija i osposobljavanje zaposlenih, u cilju unapređenja sistema zaštite depozita i postizanja što veće efikasnosti;

⁴Sredstva Fonda (od premija, donacija i prohoda od poslovanja Fonda)

⁵Sredstva Fonda uvećana za sredstva obezbijedjena kroz kredit sa EBRD (30 miliona €)

- c) Pravovremenog i sveobuhvatnog informisanja javnosti o sistemu zaštite depozita - promovisanje zaštite depozita.

Kako su svi podzakonski akti donešeni u rokovima predviđenim Zakonom, inoviranje akata izvršeno je samo u dijelu koji se odnosio na visinu garantovanog depozita (svi ranije donešeni akti, koji su vezani za isplatu garantovanog depozita, su izmijenjeni zbog promjene visine garantovanog depozita sa 35.000 € na 50.000 € sa početkom primjene od 01.01.2013. godine).

Tokom 2013. godine predstavnici Fonda su nastavili saradnju sa predstavnicima CBCG, MF, ANO i KHOV sa ciljem praćenja i unapređenja Nacionalnog plana za upravljanje finansijskom krizom na nivou cjelokupnog finansijskog sistema Crne Gore (tzv. National Contingency Plan), koji je u martu 2012. godine, u saradnji sa predstavnicima MMF-a, uspostavljen sa ciljem definisanja kriznih događaja, definisanja preventivnih mjera koje treba preduzeti i plan aktivnosti Fonda u slučaju nepredvidjenih okolnosti.

S obzirom na osnovnu karakteristiku Fonda, da je osnovan na principu "pay-box" – tzv „kutija za isplatu“ što znači da se Fond javlja kao isplatilac garantovanih depozita, neophodna je stalna koordinacija između Fonda i CBCG, Fonda i MF.

a) U četvrtom kvartalu 2013. godine putem tendera je izabrana kompanija "Dialog" d.o.o Osijek, sa kojom je sklopljen ugovor, za nadogradnju postojećeg softvera za isplatu garantovanih depozita, na bazi dosadašnjeg iskustva a u skladu sa promjenama u sistemu zaštite depozita. U drugom kvartalu 2014. godine uz pomoć IT stručnjaka CBCG, izvršice se simuliranje po scenariju isplate garantovanih depozita, u cilju obuke zaposlenih u Fondu i njihove bolje pripremljenosti za eventualni nastanak zaštićenog slučaja.

b) Obuka kadra sprovodi se konstantno, kako kroz organizaciju internih radionica, tako i kroz prisustvo predstavnika Fonda na međunarodnim radionicama, koje organizuje EFDI i IADI.

c) I u toku 2013. godine Fond je veliku pažnju posvetio utvrđivanju marketinške politike. Osnovni cilj je bio da se javnost pravovremeno i na adekvatan način upozna sa povećanjem nivoa zaštite, odnosno, davanje konstantnog doprinosa Fonda usmjerenog na povećanje povjerenja deponenata u stabilnost bankarskog sistema Crne Gore.

Promovisanje izmjena u sistemu zaštite depozita putem sprovođenja kampanje obavljeno je u periodu 15.12.2013. – 15.01.2014. godine. Kroz ovu kampanju javnost je obaviještena o povećanju visine garantovanog depozita sa 35.000 € na 50.000 €.

Fond je u saradnji sa agencijom „UFA Media“ d.o.o Podgorica putem reklama–emitovanjem TV spota u periodu od 15.12.2013. - 15.01.2014.godine, prezentovao javnosti povećanje nivoa zaštite garantovanih depozita. Tokom godine, kroz saopštenja za javnost, učestvuje u emisijama obrazovno informativnog sadržaja (emisije na TVCG "OKVIR" i TV Vijesti "EURITMIJA"), intervjuje u štampi i na radiju, Fond je na prikladan način obaviještavao javnost o svojoj ulozi u očuvanju stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema i značajno doprinio povjerenju deponenata u banke. Povećanje ukupnog depozitnog portfolija banaka na kraju 2013. godine za 5,97% u odnosu na kraj 2012. godine, dijelom je rezultat aktivnosti Fonda. Potvrdu za ovakav zaključak dala je i anketa sprovedena u zadnjem kvartalu 2012. godine. Jedan od pozitivnih zaključaka navedene ankete je da većina ispitanika pravilno procjenjuje rizik i prepoznaje disperziju rizika na uložena sredstva kod više banaka, kako bi ista bila zaštićena do iznosa garantovanog depozita.

Brošura, u kojoj je na jednostavan i razumljiv način predstavljena misija Fonda i objašnjeni osnovni pojmovi garantovanog depozita, prava deponenata i način isplate garantovanog depozita, distribuirani su javnosti preko štampanih medija u zadnjem kvartalu 2013. godine. Brošura je, zajedno sa posterima i naljepnicama distribuirana svim bankama, kako bi u skladu sa Pravilnikom o obavještanju deponenata („Službeni list CG”, br. 16/12), bili dostupni svim klijentima banaka.

Osim ostvarenja osnovnih prioriteta, u 2013. godini Fond je bio posvećen aktivnostima koje se odnose na ispunjenje obaveza na putu pristupanja Crne Gore EU. Naime, Fond je, u saradnji sa CBCG i ostalim učesnicima finansijskog sistema Crne Gore, učestvovao u radnim

timovima za pregovaračko poglavlje 9 – Finansijske usluge. Fond je na bilateralnom skринingu, održanom 10.06.2013. godine u Briselu, na okruglom stolu na temu "Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018 – saradnjom do rezultata", imao prezentaciju o uskladenosti sistema zaštite depozita u Crnoj Gori sa direktivom 2009/14 EK i predstavljeni su dalji koraci ka potpunoj harmonizaciji do pristupanja EU.

Analiza kretanja depozita konstantan je zadatak Fonda. U cilju dobijanja što tačnijih podataka podaci su razmjenjivani sa CBCG, a na osnovu analiza kretanja depozita, sačinjavani scenariji i rađene analize izloženosti Fonda u odnosu na visinu garantovanog depozita.

4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2013. godini

U 2013. godini Fond je, u skladu sa Investicionom politikom Fonda, Ugovorom o asset menadžmentu sa CBCG (potpisan 7.05.2012. godine) i u skladu sa finansijskom situacijom na svjetskom tržištu, investirao sredstva.

Fond je, preko Asset menadžera (CBCG) a u skladu sa Investicionom politikom, investirao slobodna sredstva u oročene i prekončne depozite. Dio depozita (20% ukupnih sredstava) Fond je samostalno investirao u državne zapise Vlade Crne Gore.

Imajući u vidu ograničenja, koja su prisutna kod svih investicionih politika fondova (prioritet je sigurnost investiranih sredstava, a ne ostvarena dobit na investirana sredstva) CBCG je tokom 2013.godine investirala sredstva Fonda u oročene depozite kod renomiranih komercijalnih banaka sa visokim kreditnim rejtingom i to na rok oročenja do tri mjeseca.

Ponudjene i prihvaćene stope prinosa Fonda za investiranje u državne zapise u toku 2013. godine kretale su se u intervalu od 2,70% do 3,20% na državne zapise s rokom dospjeća od 182 dana i od 3,00% do 3,20% na državne zapise s rokom dospjeća od 91 dan.

U skladu sa zakonom utvrđenom obavezom na tenderu je izabrana revizorska kuća „Deloitte” d.o.o. Podgorica, koja je izvršila reviziju godišnjeg računa i finansijskih izvještaja Fonda za 2013. godinu.

Fond samostalno obavlja finansijske i računovodstvene poslove i sačinjava finansijske izvještaje za poslovnu godinu. Na osnovu knjigovodstvenih podataka sačinjavane su informacije i pregledi u cilju praćenja realizacije Finansijskog plana Fonda, o čemu je redovno izvještavan UO Fonda.

4.3. Normativno-pravni poslovi

Nakon usvajanja novog Zakona osnovne aktivnosti Fonda bile su usmjerene na usklađivanju postojećih akata sa Zakonom.

UO Fonda je u 2013. godini usvojio sljedeća normativna akta:

- Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju Fonda za zaštitu depozita;
- Odluka o imenovanju revizora za reviziju finansijskih iskaza Fonda za zaštitu depozita za 2012. godinu;
- Lista kategorija registarske gradje Fonda za zaštitu depozita;
- Odluka o usvajanju Godišnjih finansijskih izvještaja Fonda za zaštitu depozita za 2012. godinu;
- Smjernice za izbor banke isplatioca;
- Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2014. godinu (na osnovu analiza o kretanju depozita i izloženosti Fonda prema bankama nakon povećanja visine garantovanog depozita sa 35.000 € na 50.000 €, te stanja u bankarskom sektoru tokom 2013. godine, UO Fonda je donio odluku da stopa za obračun redovne premije za 2014. godinu iznosi 0,50% ukupnih depozita banaka - visina stope za obračun premije za 2013. godinu je iznosila 0,46%);
- Odluka o imenovanju revizora za reviziju finansijskih iskaza Fonda za zaštitu depozita za 2013, 2014. i 2015. godinu;
- Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Fonda za zaštitu depozita.

U toku tekuće godine UO Fonda je razmatrao i usvojio:

- Godišnji Izvještaj o radu Fonda za 2012. godinu (dostavljen Savjetu CBCG na usvajanje, Vladi Crne Gore i Skupštini Crne Gore na upoznavanje);
- Finansijske iskaze Fonda za 2012. godinu (urađeni su prema MRS, usvojeni od strane UO Fonda i dostavljeni CBCG, Skupštini i Vladi Crne Gore);
- Izvještaj nezavisnog spoljnog revizora za 2012. godinu razmatran je od strane UO Fonda. Izvještaj je uradila revizorska kuća „BDO” d.o.o. Podgorica. Mišljenje nezavisnog, međunarodno priznatog spoljnog revizora je da „finansijski izvještaji odražavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG i MRS-a”);
- Finansijski plan Fonda za zaštitu depozita za 2014. godinu;

Istovremeno, pored navedenih izvještaja UO Fonda je razmatrao mjesečne i kvartalne izvještaje o kretanju depozita u bankarskom sistemu, kao i stanju sredstava Fonda, ispunjavanju planiranih aktivnosti i investiranju sredstava.

4.4. Rad Upravnog odbora

Tokom izvještajnog perioda UO Fonda sačinjavali su:

- dr. Velibor Milošević, predsjednik UO Fonda (viceguverner CBCG);
- mr. Bojana Bošković, član UO Fonda (pomoćnik MF);
- Prof. dr. Marko Backović, član UO Fonda (profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu).

UO Fonda je tokom 2013. godine održao sedam sjednica. Članovi UO Fonda su, pored obavljanja dužnosti vezanih za upravljanje Fondom, aktivno pružali pomoć zaposlenima u Fondu u obavljanju najsloženijih radnih zadataka.

4.5. Ljudski resursi

Na dan 31.12.2013. godine Fond ima šestoro zaposlenih i nije se povećavao u odnosu na 31.12.2012. godine.

Radno mjesto	Stručna sprema
Direktor	Dipl. ecc
Sekretar	Dipl. pravnik, mr
Savjetnik za zaštitu depozita	Dipl. ecc.
Savjetnik za zaštitu depozita	Dipl. ecc.
Informaticar	Dipl. ing. informatike
Računovodja	ecc.

Tokom 2013. godine, u Fondu je permanentno vršena obuka zaposlenih, kako u dijelu opštih, tako i u specijalističkim znanjima. Učešće na seminarima koje organizuju međunarodne asocijacije omogućuje zaposlenima da budu uvijek pravovremeno informisani o promjenama u sistemu zaštite depozita i da koriste najbolju praksu zemalja EU.

4.6. Međunarodna saradnja

Kao punopravni član Evropskog foruma za zaštitu depozita (European Forum of Deposit Insurers – EFDI), koji predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u Evropi, Fond je i u toku 2013. godine prisustvovao organizovanim seminarima i učestvovao u radnim aktivnostima ovog foruma. Predstavnici Fonda su prisustvo konferencijama koristili za uspostavljanje kontakata i razmjenu iskustava koja su korišćena u pripremi podzakonskih akata i njihovom uskladjivanju sa amandmanima na direktivu 94/19 EK. Istovremeno, predstavnici Fonda su aktivno učestvovali u anketama koje se koriste kao glavne smjernice, na bazi iskustva u sistemima

osiguranja depozita u svim zemljama članicama EFDI-ja, za unapredjenje sistema osiguranja depozita.

Fond je učestvovao na redovnoj polugodišnjoj skupštini IADI-a, koja je održana 09-10.04.2013. godine u Bazelu. Konferenciji su prisustvovali predstavnici svih fondova iz Evrope i veliki broj članova ove asocijacije iz ostalog dijela svijeta. Glavna tema konferencije je bila „IADI uputstva za isplatu osiguranih deponenata i IADI uputstva za efikasno obavještanje javnog mnjenja” (IADI Guidance Paper on Reimbursement of Insured Depositors, IADI Guidance Paper on Effective Public Awareness).

Fond je učestvovao na redovnoj godišnjoj skupštini EFDI-a, koja je održana 19-20.09.2013. godine u Rimu. Konferenciji su prisustvovali predstavnici svih fondova iz Evrope. Glavna tema konferencije je bila „Uloga sistema osiguranja depozita, investicione šeme i kriznog fonda u cilju zaštite potrošača i doprinosa finansijskoj stabilnosti”. Na panelima su razmatrane sljedeće teme: „Strukturalne reforme koje doprinose globalnoj finansijskoj stabilnosti”, „EU bankarska unija i jedinstveno bankarsko tržište“, „Zaštita potrošača i vraćanje povjerenja”. U sklopu godišnje skupštine je, EFDI u saradnji sa univerzitetom "PONTIFICIA UNIVERSITÀ LATERANENSE", organizovana konferencija „2013 International Compensation Schemes Meeting”, održana 21.09.2013. godine, kojoj su prisustvovali predstavnici Fonda. Glavna tema konferencije je bila „Alternative investicione šeme zaštite i njen uticaj” (Alternatives to Investor Compensation Schemes and their impact). Prisustvo navedenoj konferenciji je bilo od izuzetne važnosti za razumijevanje kako funkcioniše šema za zaštitu investitora, čija je implementacija jedan od bitnih uslova za učlanjenje Crne Gore u EU.

U toku 2013. godine Fond je imao aktivnu saradnju sa Agencijama za osiguranje depozita, članicama EFDI-a, pri čemu je posjetio Agenciju iz Španije, Srbije i Albanije, a u saradnji sa njima izmijenio iskustva vezano za primjenu novina u sistemu osiguranja depozita. Radne posjete su obavljene u cilju razmjene iskustava vezano za isplatu garantovanih depozita s ciljem sprovođenja isplate u što kraćem roku.

5. FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA U 2013. GODINI⁶

5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31.12.2013. godine

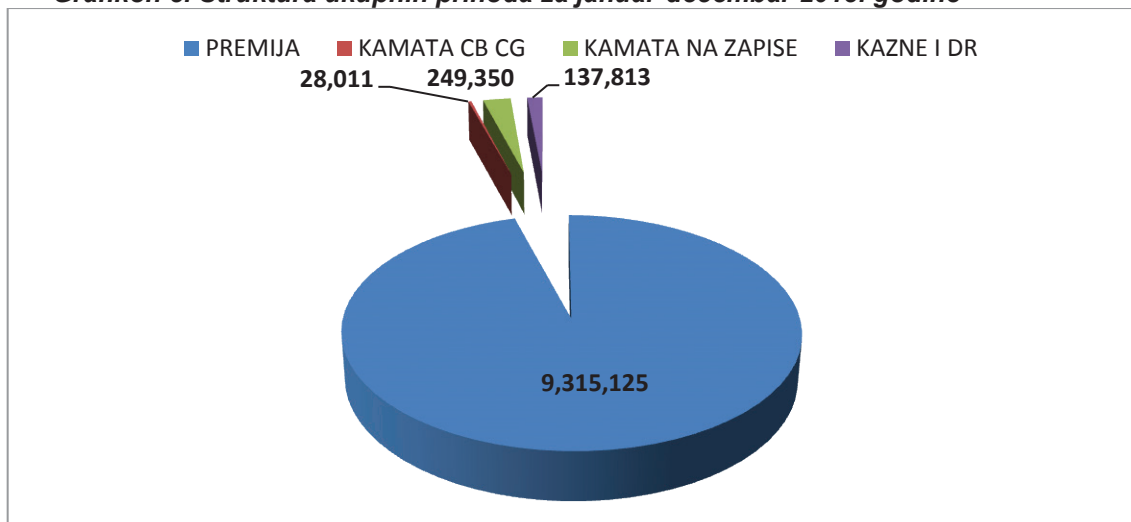
5.1.1. PRIHODI FONDA

Ostvareni prihodi za 2013. godinu iznose **9.730.299 €** i veći su od planiranih za 7,48%, dok su za 1,61% manji od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini (u 2012. godini oprihodovan je iznos od 2.501.813 €, a koji se odnosi na sredstva koje je KfW donirao za projekat uvođenja zaštite depozita u Crnoj Gori).

Prihodi se sastoje iz dvije osnovne grupe prihoda:

- prihodi od premija i
- finansijski i drugi prihodi.

Grafikon 8. Struktura ukupnih prihoda za januar-decembar 2013. godine

*Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.1.1. Najznačajnija stavka prihoda su **prihodi od premija** i oni čine 95,73% ukupnih prihoda. Planom prihoda predviđena je godišnja premija u iznosu od 8.464.000 €, a fakturisana i naplaćena premija za 2013. godinu iznosi **9.315.125 €** ili za 10,06% više od planirane, odnosno 31,72% više u odnosu na prethodnu godinu.

Rast ovih prihoda proizašao je iz dva razloga:

- Odlukom Upravnog odbora stopa godišnje premije, koja je u 2012. godini iznosila 0,38% ukupnih depozita, povećana je na 0,46% u 2013. godini i
- rast ukupnih depozita za 5,97% u odnosu na prethodnu godinu uslovio je povećanje osnovice za obračun premije.

5.1.1.2. Finansijski prihodi iznose **414.919 €**, odnosno viši su za 31,50% u odnosu na finansijske prihode ostvarene u prethodnoj godini, odnosno viši su za 40,89% od planom predviđenih, a odnose na:

- *Prihode po osnovu investiranja sredstava Fonda*
- *Ostale prihode*

⁶ Pregled prihoda i rashoda za 2012 i 2013. godinu i Plan prihoda i rashoda za 2013 godinu dat je u ANEXU

5.1.1.2.1. *Prihodi po osnovu investiranja sredstava Fonda* ostvareni su u iznosu od **277.361 €** ili za 5,81% manje od planiranih, odnosno 2,89% manji u odnosu na prethodnu godinu i čine 2,85% ukupno ostvarenih prihoda.

5.1.1.2.2. *Ostali prihodi* ostvareni su u iznosu od **137.813 €** i čine 5,44% od ostvarenih ostalih prihoda u prethodnoj godini. U prethodnoj godini iznos od 2.501.813 € donacije od KfW-a su u maju 2012. godine stavljena na raspolaganje Fondu i oprihodovana u 2012. godini, pa su ovi prihodi manji za 94,55% od ostvarenih ostalih prihoda u prethodnoj godini. Ovi prihodi učestvuju sa 1,44% u ukupnim prihodima, a sastoje se od:

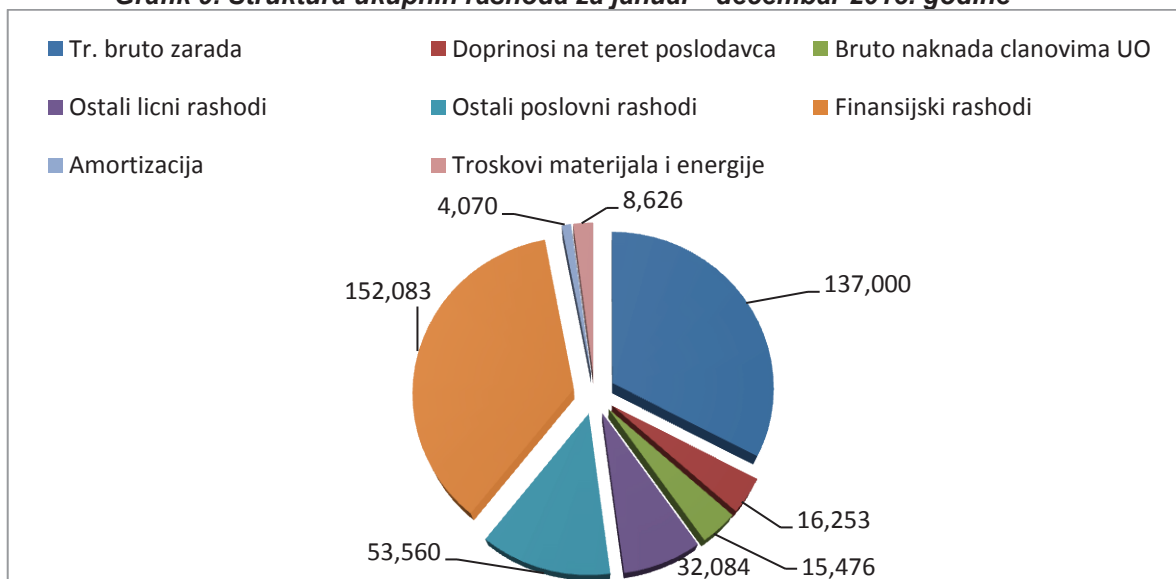
a) Prihoda od kazni i penala, koje je izrekla CBCG	137.418 €
b) Prihoda od otkupa tenderske dokumentacije u iznosu od	140 €
c) Prihoda od amortizacije doniranih sredstava u iznosu od	255 €

5.1.2. RASHODI FONDA

Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od **419.152 €** ili za 17,38% manje od planiranih, odnosno za 10,82% manje od ostvarenih rashoda u prethodnoj godini. Ukupni rashodi Fonda kategorisani su u dvije osnovne grupe:

- *finansijski rashodi i*
- *troškovi poslovanja.*

Grafik 9. Struktura ukupnih rashoda za januar - decembar 2013. godine

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.2.1. *Finansijski rashodi* odnose se na kamatu po osnovu kredita EBRD, obračunatu i ukalkulisanu u iznosu od **152.083 €** i čini 36,28 % ukupnih troškova.

5.1.2.2. *Troškovi poslovanja* iznose 267.069 € ili 15,88% manje od ostvarenih troškova u prethodnoj godini, odnosno 25,26% manje u odnosu na plan.

Troškovi poslovanja odnose se na:

- *Troškove materijala i energije ;*
- *Troškove zarada, naknada zarada i ostala lična primanja;*
- *Amortizaciju*
- *Ostale poslovne rashode.*

5.1.2.2.1. *Troškovi materijala i energije (troškovi po osnovu zakupa i održavanja poslovnog prostora, toškove kancelarijskog materiala, troškove goriva) su iznosili 8.626 i veći*

su od ostvarenih u prethodnoj godini za 3,21%, odnosno manji su od planiranih za 35,14%.

5.1.2.2.2. Zarade, naknade zarada i ostala lična primanja ostvareni su u iznosu od 200.813 € ili za 12,76% manje od istih rashoda u prethodnoj godini, odnosno za 20,47% manje od planiranih za tekuću godinu.

- Bruto zarade iznose 137.000 € i manje su od ostvarenih u prethodnoj godini za 15,43%, odnosno za 16,46% u odnosu na plan.
- Neto zarade su ostvarene u iznosu od 87.179 € i manje su u odnosu na prethodnu godinu za 19,69%, a za 16,46% u odnosu na plan.
- Bruto naknade članovima Upravnog odbora iznose 15.476 € i čine 51,80% ostvarenih u prethodnoj godini, odnosno 39,16% planiranih
- Neto naknade članovima Upravnog odbora iznose 11.562 € i čine 51,45% ostvarenih u prethodnoj godini, odnosno 39,18% od planiranih.
- Dnevnice, putni troškovi i troškovi smještaja na službenom putu ostvareni su u iznosu od 11.970€ i manji su od ostvarenih u prethodnoj godini za 14,04%, odnosno za 40,15% manje od planiranih.

5.1.2.2.3. Amortizacija je stvarno obračunata u iznosu od 4.070 € ili 66% manje od planom predviđene, odnosno 36,66 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ovi rashodi učestvuju u ukupnim rashodima sa 0,97%.

5.1.2.2.4. Ostali poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od **53.560 €** ili 67,33% planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu operativni rashodi su manji za 21,26%.

- Za troškove reklame i propagande planirano je 36.000 €, a utrošeno je 29.667 € ili 82,41% planiranih. Ovi troškovi su veći od ostvarenih u prethodnoj godini za 7,37%, a manji od planom predviđenih za 17,59%.
- Troškovi stručnih usluga obuhvataju reviziju finansijskih izvještaja i obrazovanje i usavršavanje i iznose 9,759 € i čine 49,21% ostvarenih u prethodnoj godini, odnosno 40,66% planom predviđenih.
- Troškovi reprezentacije ostvareni su u iznosu od 3.907 € i veći su za 6,81% u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, a izvršeni su sa 78,14% planiranih.

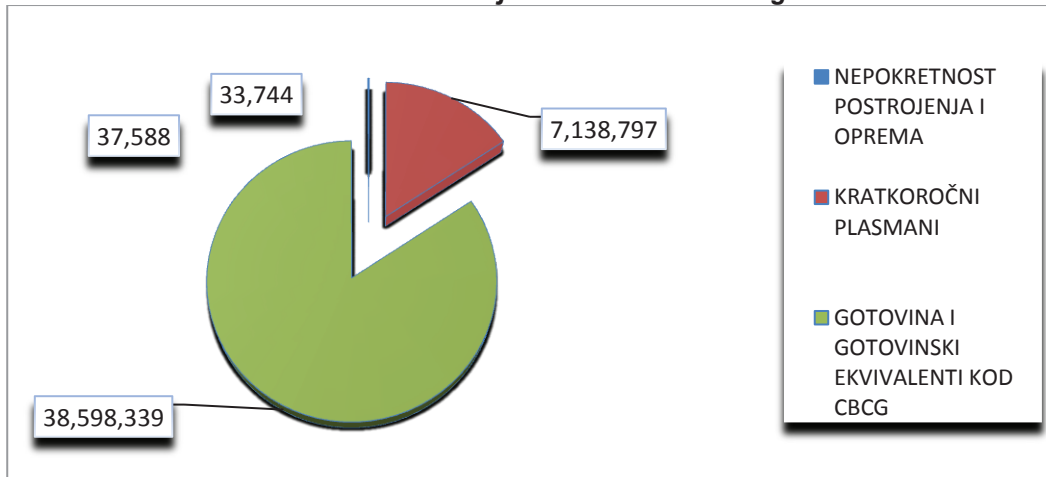
Ostvareni poslovni rezultat za 2013. godinu iznosi **9.048.311 €**, dok je ostvareni Finansijski rezultat **262.836 €**. Ukupan Neto rezultat iznosi **9.311.147 €** ili za 8,96% više od planiranog, odnosno za 1,15% manje od ostvarenog u prethodnoj godini.

5.2. ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (Bilans stanja)

Ukupna Aktiva, odnosno Pasiva Fonda na dan 31.12.2013. godine iznosi **45.808.468 €**.

Uvećanje Aktive i Pasive u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu iznosi **9.340.138 €** ili 25,61%, a najvećim dijelom proizašlo po osnovu neraspoređene dobiti (višak prihoda nad rashodima) za 2013. godinu.

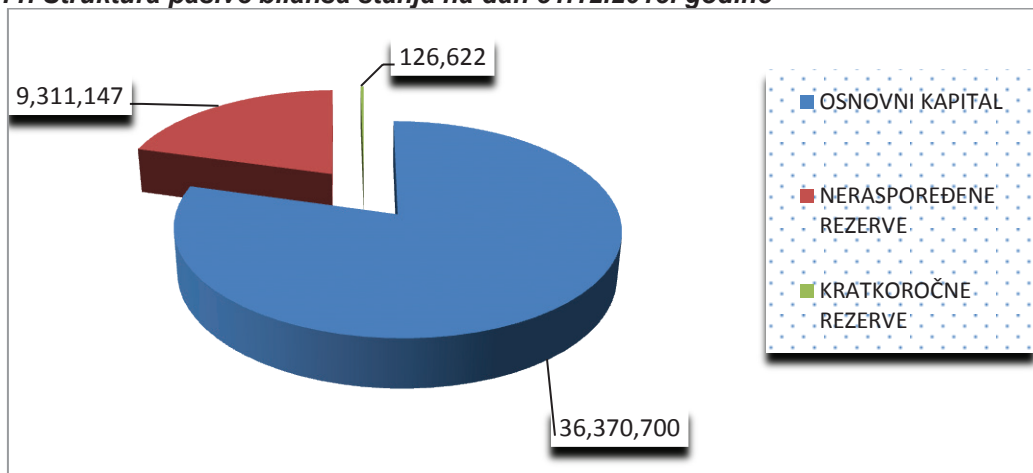
Grafik 10. Struktura aktive bilansa stanja na dan 31.12.2013. godine.

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne aktive 0,07% čini oprema, 0,08% čine potraživanja, 15,58% čine sredstva investirana u državne zapise, a 84,26% aktive čine investirana sredstva kod CBCG.

Grafik 11. Struktura pasive bilansa stanja na dan 31.12.2013. godine

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne pasive osnovni kapital čini 79,40%, neraspoređena dobit čini 20,33%, dok kratkoročne rezerve⁷ čine 0,28%.

5.3. ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Stanje kapitala na dan 31.12.2013. godine iznosi **45.681.847 €**, što je za 25,60% više u odnosu na prethodnu godinu.

Na dan 31.12.2013. godine u državne zapise bilo je plasirano 7.138.797 € sa rokovima dospjeća:

- 25.02.2014. godine, sa kamatnom stopom 3,20% (2.410.995 €);
- 23.04.2014. godine, sa kamatnom stopom 2,70% (763.873 €);
- 25.06.2014. godine, sa kamatnom stopom 1,80% (3.963.928 €);

⁷Ovaj iznos predstavlja obaveze prema dobavljačima, obaveze za kamate prema EBRD, razgraničene prihode za tehničku pomoć CBCG i donaciju osnovnih sredstava.

6.CILJEVI I ZADACI FONDA U 2014. GODINI

Stalni zadaci Fonda su praćenje stanja depozita u bankama, naplata premija i investiranje prikupljenih sredstava.

Kako su 2012. godine ostvareni pristupni pregovori Crne Gore sa EU, Fond će sve svoje kapacitete staviti na raspolaganje pregovaračkoj misiji u dijelu koji se odnosi na poglavlje 9 – FINANSIJSKE USLUGE, kojom je obuhvaćena usklađenost ŠEME OSIGURANJA DEPOZITA. Osnovna neusklađenost Šeme za zaštitu depozita u Crnoj Gori odnosi se na visinu garantovanog depozita, koja je Direktivom određena na iznos od 100.000 €. Na bilateralnim pregovorima u Briselu postignuta je saglasnost da se usklađivanje sa Direktivom izvrši do 2018. godine.

Jedan od uslova za pristup Crne Gore EU je i uvođenje ŠEME ZA ZAŠTITU INVESTITORA. Obzirom na sličnost problematike Fond će dati svoj doprinos u realizaciji ŠEME ZAŠTITE INVESTITORA.

Unapređenje institucionalnih kapaciteta Fonda u cilju blagovremene intervencije u momentu nastanka „zaštićenog slučaja” je takođe stalan zadatak Fonda. U cilju što veće osposobljenosti za efikasnu i brzu isplatu garantovanih depozita Fond će u komunikaciji sa bankama i predstavnicima firme „Dialog“ (autori softvera za isplatu) izvršiti pripreme za sprovođenje simulacije isplate garantovanih depozita. Istovremeno, Fond će permanentno raditi na usavršavanju osposobljenosti zaposlenih.

7.DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA IZVJEŠTAJNOG PERIODA

U februaru 2014. godine Fond je postao član International Association of Deposit Insurers (IADI), koja predstavlja udruženje svjetskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u svijetu.

ANEX- Pregled planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda Fonda u 2013. godini

1	2	3	4	5	6	7
		2012.	2013.	PLAN 2013	4/3 u %	4/5 u %
A.	UKUPNI PRIHODI	9,889,075	9,730,299	9,053,000	98.39	107.48
A.1.	POSLOVNI PRIHODI	9,573,546	9,315,380	8,758,500	97.30	106.36
A.1.1.	PREMIJA	7,071,733	9,315,125	8,464,000	131.72	110.06
A.1.2.	OSTALO (sredstva KfW)	2,501,813	255		-	
A.2.	FINANSIJSKI PRIHODI	315,529	414,919	294,500	131.50	140.89
A.2.1.	KAMATA na oročena sredstva	39,405	28,011	40,000	71.08	70.03
A.2.2.	KAMATA NA KfW SREDSTVA	2,431	0	0	-	
A.2.3.	KAMATA NA DRŽAVNE ZAPISE	243,769	249,350	254,500	102.29	97.98
A.2.4.	KAZNE I PENALI	29,783	137,418	-	461.40	
A.2.5.	OSTALO	141	140	0	99.39	

B.	UKUPNI RASHODI	469,981	419,152	507,350	89.18	82.62
B.1.	POSLOVNI RASHODI	317,481	267,069	357,350	84.12	74.74
B.1.1.	TR. MATERIJALA I ENERGIJE	8,358	8,626	13,300	103.25	64.86
B.1.1.1.	tr. Kancelar.	770	618	1,800	80.26	34.33
B.1.1.2.	tr. Goriva, vode, energije, održavanja	7,588	8,008	11,500	105.54	69.63

B.2.	TR. ZARADA, NAKNADA I OS.L.R	230,187	200,813	252,500	87.24	79.53
B.2.1.	tr. Bruto zarada	162,024	137,000	164,000	84.56	83.54
B.2.1.1.	neto zarada	108,556	87,179	104,360	80.31	83.54
B.2.1.2.	porez	14,582	16,941	20,280	116.18	83.54
B.2.1.3.	doprinosi	38,886	32,880	39,360	84.55	83.54

B.2.2.	doprinosi na teret poslodavca	18,396	16,253	22,000	88.35	73.88
---------------	--------------------------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------

B.2.3.	naknada članovima UO	29,879	15,476	39,500	51.80	39.18
B.2.3.1.	neto naknada članovima UO	22,472	11,562	29,510	51.45	39.18
B.2.3.2.	porez	3,051	1,393	3,555	45.66	39.18
B.2.3.3.	doprinosi	4,356	2,521	6,435	57.87	39.18

B.2.4.	ostali licni rashodi	19,888	32,084	27,000	161.32	118.83
B.2.4.1.	Pomoc za liječenje zaposlenih	4,767	18,833	5,000	395.07	376.66
B.2.4.2.	ugovor o djelu	1,196	1,281	2,000	107.11	64.05
B.2.4.3.	dnevnice	2,243	1,798	4,500	80.16	39.96
B.2.4.4.	prevoz na službenom putu	6,769	6,235	8,500	92.11	73.35
B.2.4.5.	smjestaj na službenom putu	4,913	3,937	7,000	80.13	56.24

B.3.	amortizacija	6,426	4,070	12,000	63.34	33.92
-------------	---------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------

B.4.	OSTALI POSL. RASHODI	72,510	53,560	79,550	73.87	67.33
B.4.1.	tr. Reklame I propagande	33,481	29,667	36,000	88.61	82.41
B.4.2.	tr. Strucnih usluga	19,832	9,759	24,000	49.21	40.66
B.4.2.1.	revizija	5,920	7,669	12,000	129.54	63.91
B.4.2.2.	obrazovanje I usavršavanje	6,669	2,090	12,000	31.34	17.42
A.4.2.3.	spovodjenje ankete	6,610			-	
B.4.2.4.	troškovi licenci I autorskih prava	633			-	

B.4.3.	tr. PTT usluga	6,426	5,507	7,000	85.70	78.67
B.4.4.	tr. Reprezentacije	3,658	3,907	5,000	106.81	78.14
B.4.5.	tr. Platnog prometa	1,264	1,226	1,700	96.99	72.12
B.4.6.	ostali rashodi	7,849	3,494	5,850	44.52	59.73
C.	FINANSIJSKI RASHODI	152,500	152,083	150,000	99.73	101.39
C.1.	Kamata po ugovoru EBRD	152,500	152,083	150,000	99.73	101.39
	UKUPAN REZULTAT	9,419,094	9,311,147	8,545,650	98.85	108.96

Investicije u 2013. godini		ostvareno		planirano		
D.	SOFTVER ZA ISPLATU	-	16,500	13,500	-	122.22
E.	RAČUNARSKA OPREMA	-		8,500	-	
F.	LICENCE ZA RAČUNARSKU OPREMU	-	11,525	8,000	-	144.06
G.	PUTNIČKI AUTOMOBIL	-	0	26,000	-	-
H.	KANCELARIJSKA OPREMA	-	0	2,000	-	-
	UKUPNO INVESTICIJE	-	28,025	58,000	-	48.32

**FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA,
PODGORICA**

**Finansijski iskazi za 2013. godinu
i izvještaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu	2
Iskaz o finansijskom položaju	3
Iskaz o promjenama na kapitalu	4
Iskaz o novčanim tokovima	5
Napomene uz finansijske iskaze	6 – 20

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strana 2 do 20) Fonda za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond“), koji obuhvataju Iskaz o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2013. godine, i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Fonda za zaštitu depozita, Podgorica na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih iskaza za 2012. godinu obavio je drugi revizor i u svom izvještaju od 28. marta 2013. godine izrazio mišljenje bez rezervi.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Podgorica, Crna Gora
22. aprila 2014. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
 (Iznosi u EUR)

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	Kategorija/Pozicija	Napomena	Tekuća 2013.godina	Prethodna 2012.godina <i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
	POSLOVNI PRIHODI		<u>9.315.380</u>	<u>9.573.546</u>
1	Prihodi od prodaje	3.1	9.315.125	7.071.733
5	Ostali poslovni prihodi		255	2.501.813
	POSLOVNI RASHODI		<u>(267.069)</u>	<u>(317.481)</u>
2	Troškovi materijala	4	(15.725)	(12.849)
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	5	(200.813)	(230.187)
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja		(4.070)	(6.426)
5	Ostali poslovni rashodi	6	(46.461)	(68.019)
A	POSLOVNI REZULTAT		<u>9.048.311</u>	<u>9.256.065</u>
I	Finansijski prihodi	7	414.919	315.529
II	Finansijski rashodi	8	(152.083)	(152.500)
B	FINANSIJSKI REZULTAT		<u>262.836</u>	<u>163.029</u>
I	NETO REZULTAT		<u>9.311.147</u>	<u>9.419.094</u>

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su sastavljeni i usvojeni od strane rukovodstva Fonda za zaštitu depozita.

Potpisano u ime Fonda za zaštitu depozita:

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih iskaza

 (Slavica Žarić)

Direktor Fonda

 (Predrag Marković)

ISKAZ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
Na dan 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	Kategorija / Pozicija	Napomena	Tekuća 2013. godina	Prethodna 2012. godina
				<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
	AKTIVA			
B	STALNA IMOVINA		<u>33.744</u>	<u>8.913</u>
II	Nematerijalna ulaganja	9	28.211	436
III	Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva		<u>5.533</u>	<u>8.477</u>
1	Nekretnine, postrojenja i oprema	10	5.533	8.477
E	OBRTNA SREDSTVA		<u>45.774.724</u>	<u>36.459.417</u>
II	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina		<u>45.774.724</u>	<u>36.459.417</u>
1	Potraživanja	11	37.588	12.206
3	Kratkoročni finansijski plasmani	12	7.138.797	5.892.287
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	13	<u>38.598.339</u>	<u>30.554.924</u>
F	UKUPNA AKTIVA		<u><u>45.808.468</u></u>	<u><u>36.468.330</u></u>
	PASIVA			
A	KAPITAL		<u>45.681.847</u>	<u>36.370.700</u>
I	Osnovni kapital		36.370.700	26.951.606
VI	Neraspoređena dobit		9.311.147	9.419.094
D	KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE		<u>126.621</u>	<u>97.630</u>
I	KRATKOROČNE OBAVEZE		<u>126.621</u>	<u>97.630</u>
3	Obaveze iz poslovanja		31.298	2.052
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR	14	<u>95.323</u>	<u>95.578</u>
E	UKUPNA PASIVA		<u><u>45.808.468</u></u>	<u><u>36.468.330</u></u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u EUR)

Sadržaj / opis	Osnovni kapital	Neraspoređena dobit	Ukupno
<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>			
Stanje, 1. januara 2012.	21.066.306	5.885.300	26.951.606
Prenos	5.885.300	(5.885.300)	-
Neto dobit tekuće godine	-	9.419.094	9.419.094
Stanje, 31. decembra 2012.	<u>26.951.606</u>	<u>9.419.094</u>	<u>36.370.700</u>
Prenos	9.419.094	(9.419.094)	-
Neto dobit tekuće godine	-	9.311.147	9.311.147
Stanje, 31. decembra 2013.	<u>36.370.700</u>	<u>9.311.147</u>	<u>45.681.847</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O NOVČANIM TOKOVIMA
Za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u EUR)

Kategorija/Pozicija	Tekuća 2013. godina	Prethodna 2012. godina <i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.476.065	7.143.874
Prodaja i primljeni avansi	9.315.125	7.071.733
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	160.800	72.001
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	140	140
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(402.337)	(463.400)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(48.217)	(80.368)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(200.813)	(230.187)
Plaćene kamate	(152.083)	(152.500)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(1.224)	(345)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.073.728	6.680.474
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	228.597	234.562
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	228.597	234.562
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.258.910)	(476.871)
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(12.400)	(500)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	(1.246.510)	(476.371)
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.030.313)	(242.309)
D. Neto tok gotovine	8.043.415	6.438.165
E. Gotovina na početku izvještajnog perioda	30.554.924	24.116.759
H. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	38.598.339	30.554.924

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Fond za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond”) osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. novembra 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Novim Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br. 45/10), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom EU (povećanje nivoa zaštite sa 5.000 na 50.000 €, kao skraćanju rokova isplate garantovanih depozita sa 90 na 20 dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda.

Poslovne banke, koje imaju licencu Centralne banke Crne Gore, su dužne da, na ime zaštite depozita, plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđenim Zakonom o zaštiti depozita.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u bankama i obavezan je da pri nastanku slučaja (tzv. „zaštićeni slučaj”) u kojem se vrši isplata garantovanih depozita isplati garantovane depozite, kao što se zahtijeva prema Zakonu o zaštiti depozita. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Fond će vršiti isplatu garantovanih depozita od 1. januara 2013. godine do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak. U prelaznom periodu od 1. januara 2011. godine do 31. decembra 2011. godine taj iznos je iznosio EUR 20.000, odnosno od 1. januara do 31. decembra 2012 godine EUR 35.000.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ul. Miljana Vukova bb.

Na dan 31. decembra 2013. godine, Fond ima šestoro zaposlenih (31. decembra 2012. godine šestoro zaposlenih).

Članovi Upravnog Odbora Fonda

Centralna banka Crne Gore imenuje Upravni odbor od tri člana. Jednog člana Upravnog odbora na predlog ministarstva finansija, a jednog na predlog Udruženja banaka i finansijskih institucija. Na dan objavljivanja ovih finansijskih iskaza, Upravni Odbor Fonda čine članovi čija su imena prikazana u pregledu koji slijedi:

Ime i prezime	Pozicija
Dr. Velibor Milošević	Viceguverner CBCG Predsjednik Upravnog odbora
Mr. Bojana Bošković	Pomoćnik min. finansija Član Upravnog odbora
Prof. Dr. Marko Backović	Udruženje banaka Član Upravnog odbora

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza**

Fond ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja statutarne finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/2005 i br. 80/2008).

Promjene u određenim MRS i MSFI, kao i izdati MSFI nijesu zvanično prevedeni i objavljeni u Crnoj Gori. Fond je izvršio primjenu i objelodanjivanje svih standarda, odnosno izvršio reklasifikacije i korekcije u skladu sa zahtjevima MSFI odobrenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su u primjeni u vrijeme sastavljanja finansijskih iskaza, osim standarda i tumačenja koji su objavljeni, a nijesu još uvijek u upotrebi (napomena 2.2.).

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje slijede i u skladu sa MSFI.

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Fonda je Euro (EUR).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeće izmjene postojećih standarda, izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, i tumačenja (IFRIC), izdata od Odbora za tumačenje međunarodnih računovodstvenih standarda, bile su na snazi za tekući period:

- IFRS 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IFRS 11 "Zajednički aranžmani" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IFRS 12 "Objelodanjanja o učešću u drugim pravnim licima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IFRS 13 "Odmjeravanje fer vrijednosti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IAS 27 (revidiran u 2011. godini) "Pojedinačni finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IAS 28 (revidiran u 2011. godini) "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IFRS 1 "Prva primjena IFRS" - Državni krediti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IFRS 7 "Finansijski instrumenti: Objelodanjanja" – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IFRS 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji", IFRS 11 „Zajednički aranžmani“ i IFRS 12 „Objelodanjanja o učešću u drugim pravnim licima“ - Uputstvo o tranziciji (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IAS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Prezentacija stavki Ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2012. godine),
- Izmjene IAS 19 "Beneficije zaposlenih" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unaprijeđenja IFRS (2012.)" koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja IFRS objavljena 17. maja 2012. godine (IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine), i
- IFRIC 20 "Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).

Usvajanje ovih izmjena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promjene računovodstvenih politika Fonda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda (nastavak)***Standardi i tumačenja koji su izdati ali koji nisu još uvijek u primjeni*

Na dan odobravanja ovih finansijskih iskaza, sljedeći novi standardi, izmjene standarda i interpretacije su bile izdate ali nisu postale efektivne:

- IFRS 9 (revidiran u 2010. godini) "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2015. godine),
- Izmjene IFRS 9 "Finansijski instrumenti" i IFRS 7 "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja" – Obavezni datum primjene IFRS 9 i objelodanjivanja prelaska (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2015. godine),
- Izmjene IFRS 10, IFRS 12 i IAS 27 – izuzeća od konsolidacije zavisnih lica u skladu sa IFRS 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine)
- Izmjene IAS 32 "Finansijski instrumenti: Prezentacija" – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene IAS 36 "Obezvrjeđenje sredstava" –Objelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine), i
- IFRIC 21 "Dažbine" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).

Rukovodstvo Fonda je izabralo da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske iskaze Fonda u periodu inicijalne primjene.

2.3. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i rezervisanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao sljedeće računovodstvene politike:

3.1. Priznavanje prihoda*Prihodi od premija za zaštitu depozita*

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG“, br. 44/10) i odluci o visini premije koju banke plaćaju Fondu („Sl. List CG“ br.58/11).

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija;
- redovne premije

Banka kojoj je izdata dozvola za rad dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu EUR 50.000.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.1. Priznavanje prihoda (nastavak)**

Banke su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine. Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek ukupnih depozita banke posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju. Stopa za obračun redovne premije ne može biti viša od 0,5%. Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna donosi Upravni odbor, po pravilu do kraja novembra tekuće godine za narednu. Banke su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Fond je u toku 2013. godine obračunavao godišnju premiju. Visina godišnje premije utvrđuje se za svaku poslovnu godinu i objavljuje se u Službenom listu Crne Gore. Godišnja premija za 2013. godinu iznosi 0,46% osnovice, koju čini prosječan iznos ukupnih depozita posljednjeg dana svakog mjeseca u godini. Godišnja premija se obračunava i naplaćuje tromjesečno, primjenom 1/4 gore navedene stope (0,115 %), na osnovicu koju čini prosjek ukupnih depozita posljednjeg dana svakog mjeseca za prethodno tromjesečje.

Odlukom o utvrđivanju visine redovne premije, Upravni odbor može utvrditi različite visine premije prema rejtingu i stepenu rizičnosti poslovanja pojedinih banaka (diferencirane premije).

Centralna banka Crne Gore dostavlja Fondu podatke o ocjeni rejtinga banke i stepenu rizičnosti njenog poslovanja.

Kada sredstva Fonda dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, Upravni odbor Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno privremeno obustaviti naplatu redovne premije.

Prihodi od donacija

Donacije primljene u svrhe kupovine opreme odnosno donacije u vidu nenovčanih davanja prikazuju se kao razgraničeni prihodi i amortizuju se u toku korisnog vijeka trajanja donirane opreme. Iznos amortizacije donirane opreme evidentira se kao ostali poslovni prihod tokom korisnog vijeka trajanja donirane opreme.

Prihodi od tehničke i finansijske pomoći Centralne banke Crne Gore

Prihodi po osnovu tehničke pomoći Centralne banke Crne Gore predstavljaju novčana sredstva bespovratno odobrena Fondu u cilju privremenog finansiranja njegovog poslovanja. Primljena sredstva priznaju se kao prihod na sistematskoj i racionalnoj osnovi tokom perioda, u iznosu neophodnom da se pokriju troškovi redovnog poslovanja. Prihodima iskazanim u iskazu o ukupnom rezultatu u tekućem periodu sučeljavaju se njima pripadajući troškovi.

3.2. Naknade zaposlenim*/i/ Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih*

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Fond je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Fond je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

/ii/ Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Fonda nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nisu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike**

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke Crne Gore.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3.4. Porezi

U skladu sa Zakonom o zaštiti depozita, Fond je oslobođen plaćanja poreza, dažbina i taksu pri obavljanju poslova zaštite depozita.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i odnose se na kupljene softvere. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja navedenih ulaganja u stanje funkcionalne upotrebljivosti.

3.6. Oprema

Oprema se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog obezvređenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene dijelova opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki priznaju se kao rashod perioda. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

3.7. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Primijenjene stope amortizacije su sljedeće:

	<u>Stopa amortizacije (%)</u>
Licence za korišćenje softvera	20,00
Računari i računarska oprema	20,00 – 33,33
Tehnička oprema	12,50 – 20,00
Kancelarijski namještaj	10,00 – 12,50

3.8. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: „Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja“, „Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu“ i „potraživanja“. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortiziranog troška finansijske imovine i rasporeda prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procjenjena buduća novčana plaćanja ili primitke (uključujući sve naknade za plaćene i primljene stavke koje čine integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i ostalih premija ili popusta) kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospeljem, i za koja rukovodstvo Fonda ima pozitivnu namjeru i sposobnost da ih drži do roka dospelja. Ulaganja koja se drže do dospelja se odnose na Državne zapise emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Navedeni plasmani iskazani su po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu

Finansijska imovina je klasifikovana kao finansijsko sredstvo po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu ako je klasifikovano kao ono koje se drži radi trgovanja odnosno ako:

- je nabavljeno s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- je dio identifikovanih finansijskih instrumenata kojima Fond upravlja, i
- koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- je sredstvo derivativni instrument koji nije okarakterisan kao efektivni instrument zaštite.

Finansijsko sredstvo može biti priznato kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu i ako nije „namijenjeno za trgovanje“ pod uslovom da:

- takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- je finansijsko sredstvo dio grupe finansijskih sredstava ili obaveza, čiji je učinak mjeren na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika ili njegovom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja sredstava na toj osnovi; ili
- je dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa, a prema MRS 39, Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje koji kaže da svi elementi ovakvog kombinovanog ugovora mogu biti okarakterisani kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu iskazana su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava priznaje se u iskazu o ukupnom rezultatu. Fer vrijednost finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude.

Kupovina i prodaja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz iskaz o ukupnom rezultatu priznaju se na dan transakcije odnosno na dan kada se Fond obavezao da će kupiti ili prodati hartije od vrijednosti.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja po osnovu premija i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)***Novčana sredstva i novčani ekvivalenti*

U iskazu o novčanim tokovima, pod novčanim sredstvima i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod Centralne banke Crne Gore i novčana sredstva oročena kod Centralne banke Crne Gore na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica – strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili glavnice; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu premija umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Fond ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Fond nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze se naknadno vrijednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda obračuna troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Fond prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Fonda otpuštene, otkazane ili ističu.

3.9. Uslovne donacije

Uslovne donacije predstavljaju beskamatne obaveze. Uslovne donacije prikazuju se u iznosima primljenih sredstava i nakon ispunjenja uslova predviđenih ugovorima o donaciji mogu biti kapitalizovane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

4. TROŠKOVI MATERIJALA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	<u>2013.</u>	<u>2012.</u>
	<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>	
Troškovi materijala	9.649	6.620
Troškovi goriva, vode i energije	<u>6.076</u>	<u>6.229</u>
	<u>15.725</u>	<u>12.849</u>

5. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	<u>2013.</u>	<u>2012.</u>
	<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>	
Troškovi bruto zarada	137.000	162.024
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	16.253	18.396
Naknada članovima Upravnog odbora	15.476	29.879
Ostali lični rashodi	<u>32.084</u>	<u>19.888</u>
	<u>200.813</u>	<u>230.187</u>

6. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	<u>2013.</u>	<u>2012.</u>
	<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>	
Troškovi reklame i propagande	18.186	27.631
Troškovi stručnih usluga	9.176	19.832
Troškovi PTT usluga	5.507	6.426
Troškovi održavanja	1.932	1.359
Troškovi reprezentacije	3.907	3.658
Troškovi platnog prometa	1.226	1.264
Ostali poslovni rashodi	<u>6.527</u>	<u>7.849</u>
	<u>46.461</u>	<u>68.019</u>

Troškovi reklame i propagande za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od EUR 18.186 odnose, se na usluge pružene u skladu sa Ugovorom o iznajmljivanju termina za reklamu u elektronskim medijima zaključenim sa UFA media d.o.o. Podgorica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

7. FINANSIJSKI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
	<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>	
Prihodi od kamata po osnovu plasmana:		
- novčanih sredstava Fonda iz premije osiguranja depozita	28.011	39.405
- doniranih novčanih sredstava KfW Banke, Frankfurt am Main – Federal Republic of Germany („KfW“)	-	2.431
Prihodi od zateznih kamata i kazni po osnovu neblagovremeno uplaćenih premija za zaštitu depozita	137.418	29.783
Prihodi od kamata na Državne zapise	249.350	243.769
Ostali prihodi	140	141
	414.919	315.529

8. FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu EUR 152.083 (31. decembra 2012. godine u iznosu EUR 152.500) odnose na kamate prema Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD). Fond je sa EBRD zaključio Ugovor o “Stand-by” – kreditnom aranžmanu, na iznos od 30.000.000 EUR. Ova sredstva bi bila stavljena na raspolaganje Fondu u slučaju da sredstva Fonda ne bi bila dovoljna za pokriće garantovanog depozita (stečaj banke) u nekoj od banaka iz sistema. Kredit se daje na 15 godina, uz mogućnost da se isti iskoristi u narednih 7 godina. U slučaju da dođe do povlačenja ovih sredstava, kamatna stopa se uvećava sa 0,50% u periodu do povlačenja sredstava, na 1,00% u periodu od povlačenja sredstava.

9. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Kretanje na nematerijalnim ulaganjima za 2013. i 2012. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
	<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>	
Nabavna vrijednost		
Stanje na početku godine	14.859	14.359
Nabavka u toku godine	28.025	500
Stanje na kraju godine	42.884	14.859
Ispravka vrijednosti		
Stanje na početku godine	14.423	14.077
Amortizacija	250	346
Stanje na kraju godine	14.673	14.423
Sadašnja vrijednost 31. decembra	28.211	436

Nematerijalna ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine najvećim dijelom se odnose na licencu za Oracle softver kao i za softver za obračun isplata osiguranih suma.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

10. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanje na nekretninama, postrojenju i opremi za 2013. i 2012. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)			
	Računarska i IT oprema	Kancelarijski namještaj	Ostala oprema	Ukupno
<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>				
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2012.	24.718	11.784	19.552	56.054
Nabavke u toku godine	-	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2012.	<u>24.718</u>	<u>11.784</u>	<u>19.552</u>	<u>56.054</u>
Stanje, 1. januara 2013.	24.718	11.784	19.552	56.054
Nabavke u toku godine	876	-	-	876
Stanje, 31. decembra 2013.	<u>25.594</u>	<u>11.784</u>	<u>19.552</u>	<u>56.930</u>
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2012.	17.195	7.821	16.481	41.497
Amortizacija	2.727	853	2.500	6.080
Stanje, 31. decembra 2012.	<u>19.922</u>	<u>8.674</u>	<u>18.981</u>	<u>47.577</u>
Stanje, 1. januara 2013.	19.922	8.674	18.981	47.577
Amortizacija	2.824	853	143	3.820
Stanje, 31. decembra 2013.	<u>22.746</u>	<u>9.527</u>	<u>19.124</u>	<u>51.397</u>
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2013. godine	<u>2.848</u>	<u>2.257</u>	<u>428</u>	<u>5.533</u>
31. decembra 2012. godine	<u>4.796</u>	<u>3.110</u>	<u>571</u>	<u>8.477</u>

11. POTRAŽIVANJA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>		
Obračunati prihodi po osnovu kamata na plasirana sredstva:		
- obračunata kamata na Državne zapise	32.145	11.392
- obračunata kamata na sredstva kod Centralne banke Crne Gore	5.443	814
	<u>37.588</u>	<u>12.206</u>

12. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>		
Kratkoročni finansijski plasmani - Državni zapisi	7.138.797	5.892.287
	<u>7.138.797</u>	<u>5.892.287</u>

Državni zapisi predstavljaju dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje Centralna banka Crne Gore u ime Ministarstva finansija Crne Gore. Zapisi u vlasništvu Fonda su zapisi kupljeni u periodu od 27. avgusta 2013. godine do 25. decembra 2013. godine, na period od šest mjeseci (dospijevaju u periodu od 25. februara 2014. godine do 25. juna 2014. godine), sa stopom prinosa od 2.70% do 3.20%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

13. NOVČANA SREDSTVA I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. decembar 2013.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2012. <i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
Žiro račun	3.723.198	2.703.276
Blagajna	1.008	897
	<u>3.724.206</u>	<u>2.704.173</u>
Novčani ekvivalenti – kamatonosni depoziti	<u>34.874.133</u>	<u>27.850.751</u>
	<u><u>38.598.339</u></u>	<u><u>30.554.924</u></u>

Novčani ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od EUR 34.874.133 predstavljaju kratkoročno oročene depozite kod Centralne banke Crne Gore („Centralna banka“).

U skladu sa Ugovorom o upravljanju sredstvima koji je stupio na snagu 7. maja 2012. godine, Upravni odbor Fonda je angažovao i ovlastio Centralnu banku da kao Asset menadžer upravlja raspoloživim sredstvima Fonda. U skladu sa navedenim, Centralna banka daje naloge za ulaganje u depozite i kupovinu i prodaju portfolio investicija za račun Fonda kod banke ili dilera kojeg odabere i koji, prema informacijama dostupnim Centralnoj banci, nudi sigurnost, likvidnost i najpovoljniji prinos za Fond u datom trenutku.

Primarni cilj svih investicionih odluka jeste sigurnost, u cilju zaštite kapitala Fonda. Fond investira sredstva u dužničke instrumente, koje je jedna od međunarodno priznatih agencija za rangiranje, minimalno rangirala oznakom: Standard & Poor's A/A- 1, Moody's A2/P-1, Fitch A/F1. Investicije u akcije i investicije koje nose veći rizik su isključene.

- dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate od banke, finansijske institucije ili države koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznatih rejting agencija, a koji nije niži od rejtinga „A“ ili „P1“;
- depozite u EUR, položeni u bankama zemalja članica EU i/ili OECD koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznate rejting agencije, a koji nije niži od rejtinga „P1“.
- izuzetno od prethodno navedenog, Fond može investirati sredstva i u dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate i garantovane od strane države Crne Gore u iznosu od 20% ukupnog investicionog portfolia, kao i depozite u EUR kod Centralne banke.

Centralna banka će upravljati sredstvima fonda samostalno, bez posebnih instrukcija, u skladu sa aktima Centralne banke za upravljanje međunarodnim rezervama, a poštujući pri tome načela Investicione politike Fonda.

U skladu sa uslovima Ugovora o Asset menadžmentu, na raspoloživa sredstva Fonda obračunava se kamata koja se pripisuje depozitu, osim u slučaju kada Fond naloži drugačije.

14. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

	31. decembar 2013.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2012. <i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
Obračunate obaveze za kamate EBRD	60.833	60.834
Razgraničene donacije Centralne banke Crne Gore po osnovu tehničke i finansijske pomoći	31.752	31.752
Razgraničene donacije za nabavljenu opremu	<u>2.738</u>	<u>2.992</u>
	<u><u>95.323</u></u>	<u><u>95.578</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

14. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR (nastavak)

Promjene na razgraničenim prihodima od donacija za nabavku opreme su prikazane u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2013.	2012.
Stanje, na početku godine	2.992	4.805
Amortizacija donirane opreme	(254)	(1.813)
Stanje, na kraju godine	<u>2.738</u>	<u>2.992</u>

15. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

15.1 Značajne računovodstvene politike

U napomeni 3 uz finansijske iskaze objavljene su pojedinosti značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući kriterijume objelodanjivanja, osnove za mjerenje i priznavanje prihoda i rashoda nastalih sa aspekta svake kategorije finansijskog instrumenta pojedinačno, finansijskih obaveza i kapitalnih instrumenata.

15.2 Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2013.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2012.
		<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja (uključujući novčana sredstva i novčane ekvivalente)	38.635.927	30.567.130
Kratkoročni finansijski plasmani	7.138.797	5.892.287
	<u>45.774.724</u>	<u>36.459.417</u>
Finansijske obaveze		
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	92.131	62.886

15.3 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Fond je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), rizik likvidnosti i kreditni rizik. Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijski položaj i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama, finansijskim politikama i Statutom Fonda, usvojenim od strane Rukovodstva Fonda.

15.4 Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Rukovodstvo Fonda smatra da Fond nije značajno izložen riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer najveći dio poslovnih transakcija obavlja u lokalnoj valuti EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

15. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

15.4 Tržišni rizik (nastavak)

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik za Fond od promjena fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz potraživanja po osnovu oročenih depozita kod Centralne banke. Sredstva su oročena po kamatnim stopama koje su po odlukama Centralne banke promjenljive i izlažu Fond kamatnom riziku tokova gotovine, dok depoziti po fiksnim kamatnim stopama izlažu Fond riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa.

Obzirom da Fond nema značajne kamatonosne obaveze, rashodi Fonda su u značajnoj mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

(c) Rizik od promjene cijena

Fond nije izloženo riziku promjena cijena usluga, jer se ne suočava sa konkurencijom u oblasti u kojima Fond pruža usluge.

(d) Potraživanja

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2013. godine prikazana je u tabeli koja slijedi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	(Iznosi u EUR) Neto izloženost
Nedospjela potraživanja od kupaca	37.588	-	37.588
Dospjela, neispravljena potraživanja od kupaca	-	-	-
	<u>37.588</u>	<u>-</u>	<u>37.588</u>

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2012. godine prikazana je u tabeli koja slijedi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	(Iznosi u EUR) Neto izloženost
<i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>			
Nedospjela potraživanja od kupaca	12.206	-	12.206
Dospjela, neispravljena potraživanja od kupaca	-	-	-
	<u>12.206</u>	<u>-</u>	<u>12.206</u>

15.5 Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Fonda koje je uspostavilo odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Fonda kao i upravljanjem likvidnošću. Fond upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika

Sljedeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospjeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava na osnovu najranijeg datuma na koji će Fond biti u mogućnosti da potraživanja naplati.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2013. godine

15. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

15.5 Rizik likvidnosti (nastavak)

Dospjeća finansijskih sredstava

(Iznosi u EUR)						
31. decembar 2013.						
	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna	3.761.794	-	-	-	-	3.761.794
Fiksna kamatna stopa	-	2.410.996	4.727.801	-	-	7.138.797
Varijabilna kamatna stopa	-	-	-	-	34.874.133	34.874.133
	<u>3.761.794</u>	<u>2.410.996</u>	<u>4.727.801</u>	<u>-</u>	<u>34.874.133</u>	<u>45.774.724</u>

(Iznosi u EUR)						
31. decembar 2012.						
	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna	2.716.379	-	-	-	-	2.716.379
Fiksna kamatna stopa	-	-	5.892.287	-	-	5.892.287
Varijabilna kamatna stopa	-	-	-	-	27.850.751	27.850.751
	<u>2.716.379</u>	<u>-</u>	<u>5.892.287</u>	<u>-</u>	<u>27.850.751</u>	<u>36.459.417</u>

Sljedeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospjeća obaveza Fonda. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalih na osnovu finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji će Fond biti obavezan da takve obaveze namiri.

Dospjeća finansijskih obaveza

(Iznosi u EUR)						
31. decembar 2013.						
	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna	31.298	60.833	-	-	-	92.131
	<u>31.298</u>	<u>60.833</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>92.131</u>

(Iznosi u EUR)						
31. decembar 2012.						
	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna	2.052	60.834	-	-	-	62.886
	<u>2.052</u>	<u>60.834</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>62.886</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

15. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

15.6 Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da svoja dugovanja prema Fondu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Fond. Fond je usvojio politiku na osnovu koje saraduje isključivo sa licima sa dobrom kreditnom sposobnošću i uz dovoljno sredstava obezbjeđenja, gdje god je to moguće, kao način ublažavanja rizika od finansijskog gubitka koji nastaje kada dužnici Fonda ne ispunjavaju svoje obaveze. Fond stupa u transakcije sa licima čija je kreditna sposobnost svrstana na isti nivo kao i ulaganje, ili je njihova kreditna sposobnost bolje rangirana.

15.7 Fer vrijednosti finansijskih sredstava i obaveza

	31. decembar 2013.		(Iznosi u EUR) 31. decembar 2012.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost <i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>	Fer vrijednost <i>(Reviziju obavio drugi revizor)</i>
<i>Finansijska imovina</i>				
Kreditni i potraživanja	38.635,927	38.635.927	30.567.130	30.567.130
Kratkoročni finansijski plasmani	7.138,797	7.138.797	5.892.287	5.892.287
<i>Finansijske obaveze</i>				
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	92.131	92.131	62.886	62.886

15.8. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Fonda ne izlažu Fond finansijskim rizicima, osim rizika promjene kamatnih stopa. Postoji formalni okvir za upravljanje finansijskim rizicima koji je uspostavljen u Fondu i koji je u nadležnosti Upravnog odbora Fonda. Cilj Upravnog odbora fonda kada je upravljanje finansijskim rizicima u pitanju je ublažavanje rizika i minimiziranje gubitaka koji oni eventualno mogu da prouzrokuju.

IZDAVAČ: **Fond za zaštitu depozita**
Miljana Vukova b.b.
81000 Podgorica
Tel.: 020 210 466
Fax: 020 210 465

WEB ADRESA: www.fzdcg.org

DTP: Marko Tvrđišić

ŠTAMPA: AD Luč-biro Berane

TIRAŽ: 160 primjeraka

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе , Цетиње

ISSN 1800-9999 = Godišnji izvještaj o radu fonda za
zaštitu depozita
COBISS.CG-ID 21459216

Adresa

Miljana Vukova b.b.
81000 Podgorica

Tel.:

020 210 466

Fax:

020 210 465

e-mail

fzd@t-com.me

Web adresa

www.fzdcg.org

ISSN 1800 - 9999

9 771800 999009